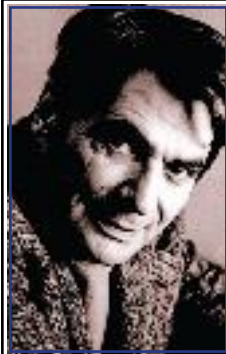

- Asociația Culturală HELIS
- Consiliul Județean Ialomița
- Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu“

IALOMIȚA

REVISTĂ DE CULTURĂ - ISSN 1584-5672 • ANUL V, nr. 10 (54), octombrie 2007 • Apare lunar la SLOBOZIA • 1,0 LEI

Scrisoarea de recomandare a Comitetului Consultativ către Consiliul Județean Ialomița prin care domnul Constantin Țoiu este propus pentru acordarea titlului de Cetățean de Onoare al județului Ialomița

CONSTANTIN ȚOIU - reper moral și cultural fundamental -

Prozator, eseist, traducător, CONSTANTIN ȚOIU s-a născut la URZICENI, pe 19 iulie 1923.

Urmează școala primară la Urziceni, apoi liceul „Dr. Ioan Meșotă” Brașov. Este absolvent al Facultății de Litere și Filozofie București, promoția anului 1946. Aici a avut profesori pe Tudor Vianu, Dimitrie Gusti, Mihai Ralea, Mircea Vulcănescu, Mircea Florian.

A fost redactor la Editura de Stat pentru Literatură și Artă, la publicațiile „Luceafărul”, „Secolul XX”, „Gazeta literară”. Este redactor la „România literară” încă de la înființarea acesteia.

Traduce capodopere ale literaturii universale, peste 25 de titluri, printre care romanul „Țărani” de Reymont.

Debut editorial: „Moartea în pădure”, roman, Editura pentru Literatură, București, 1965.

Alte apariții editoriale: „Duminica mușilor”, nuvele, Editura pentru Literatură, 1967; romanele „Galeria cu viță sălbatică”, Editura Eminescu, 1976; „Înșofitorul”, 1981; „Obligado”, 1984; „Căderea în lume”, 1988; „Barbarius”, 1999, „Istorsirile signorei Sisi”, 2006.

A mai publicat volume de eseuri și publicistică.

Mare parte din scrierile sale sunt prezentate în manualele de liceu și în cursuri universitare la Facultățile de Litere.

Romanul „Galeria cu viță sălbatică” a fost tipărit în mai multe ediții și a fost tradus în limbile engleză, franceză, germană, polonă, maghiară.

Primește Premiul Uniunii Scriitorilor din România în 1977, Premiul Academiei Române, în 1978, Premiul Național pentru Literatură al Uniunii Scriitorilor din România, în 2002.

Cao recunoaștere a valorii scriitorului, dar și pentru dragostea pe care a afișat-o tot timpul, cu bucurie, pentru locurile natale și pentru oamenii de aici, pe 23 mai 1995, CONSTANTIN ȚOIU a primit Titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Urziceni. Inspectoratul pentru cultură Ialomița i-a decernat, pe 30 octombrie 1998, Premiul de Excelență pentru întreaga operă.

Pe 27 ianuarie 2006, în prezența emoționată a maestrului, Biblioteca

Municipală Urziceni a primit numele de „CONSTANTIN ȚOIU”.

Critici literari importanți, români și străini, au scris elogios despre opera lui CONSTANTIN ȚOIU, considerându-l unul dintre cei mai importanți scriitori ai literaturii noastre de astăzi.

„Prin incitantul și emoționantul său roman, „Galeria cu viță sălbatică”, pur și grav, având parcă densitatea cleștarului – care-și obține materialitatea cristalină printr-un teribil impuls energetic, din carbon – Constantin Țoiu se situează deodată la treapta cea mai înaltă a prozei noastre contemporane.” (I. Negoieșcu)

„Romanul lui Constantin Țoiu, „Galeria cu viță sălbatică”, este unul dintre cele mai substanțiale și interesante care au apărut în ultima vreme.” (Nicolae Manolescu)

„Lectura acestei noi ediții a „Galeriei cu viță sălbatică” m-a convins că romanul lui Constantin Țoiu deține secretul unei inepuizabile tinereți.” (Liviu Petrescu)

„Un roman superb („Galeria cu viță sălbatică”)... Există în creația lui Țoiu ceva și din Dostoevski și din Machiavelli și cum să nu ne gândim și la Koestler, la Orwell?... Ne aflăm pe linia povestirilor magice ale unui Mircea Eliade și a evocărilor unui Mateiu Caragiale...” (Edgar Reichmann, în „Le Monde”, 14 august 1981)

„...Constantin Țoiu este astăzi numele unui însemnat romancier român.” (Cornel Regman)

Ori de câte ori a avut ocazia, Constantin Țoiu și-a afirmat cu mândrie originea geografică și culturală, anume sudul, spiritul muntean. „Țăria mea s-a bazat, vrând nevrând, pe o fire independentă, de la Sud...” „Oricâte locuri ai vedea, cel mai important și mai emoționant loc – dacă ai ceva de spus – rămâne cel pe care ai văzut oamenii prima dată... Pentru mine, la 10, 12, 14 ani, Urziceniul era centrul lumii.” „În ce mă privește, proza ca și stilul ei, au fost înrăurite în bună măsură de întâmplările trăite în copilărie și adolescență în urbea ialomițeană cu numele buruienii agresive, care, apărându-se, te urzică, usturându-te.”

CONSTANTIN ȚOIU face deja parte din patrimoniul cultural național. Cu atât mai mult ialomițenii trebuie să și-l asume și să-l onoreze cum se cuvine, răspunzând astfel sentimentelor pe care le nutrește maestrul ȚOIU pentru oamenii și locurile natale. Mai multe asociații culturale, instituții și personalități au salutat inițiativa Consiliului Județean Ialomița de a institui titlul de Cetățean de Onoare al

Județului Ialomița și au reacționat ca atare, propunându-l pentru titlul de Cetățean de Onoare al Județului Ialomița pe CONSTANTIN ȚOIU, UN MARE STILIST AL LITERATURII ROMÂNE, DAR ȘI UN MARE CHARACTER, UN MODEL DE CARE AVEM NEVOIE.

Fiecare zonă trebuie să-și promoveze valorile, să-și afirme specificul, să-și găsească modele, pe care să le recunoască, să le urmeze, pentru a se integra cu adevărat în cultura națională și în cultura universală. Ialomița nu duce lipsă de valori și cu atât mai important este demersul comunității, cu cât mai valoroasă este personalitatea care deschide această galerie. De altfel, toți cei prezenți la întâlnirea Comitetului consultativ au fost de acord să propună Consiliului Județean Ialomița, pe lângă acordarea titlului de Cetățean de Onoare domnului CONSTANTIN ȚOIU, constituirea unei Galerii a Personalităților care au trăit pe aceste meleaguri, de la Dromichete la Mihai Viteazul, de la Evangelie Zappa la Aurelian Pană sau Ștefan Bănulescu. Am avea surprinzător de multe modele, la care se vor așeza, începând din acest an, altele.

Iată câteva extrase semnificative din propunerile discutate de Comitetul consultativ.

„Instituția noastră are onoarea de a vă supune atenției propunerea de a acordat titlul de CETĂȚEAN DE ONOARE AL JUDEȚULUI IALOMIȚA domnului CONSTANTIN ȚOIU, scriitor, om de cultură unanim apreciat, care a reușit să fină sus șta cheta prozei românești contemporane... Domnul Constantin ȚOIU reprezintă cu succes localitatea Urziceni și județul Ialomița pe plan național, este o personalitate de seamă a culturii românești și considerăm meritorie și onorantă acordarea acestui titlu.” (Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu” Ialomița)

„Asociația „ASCULT IALOMIȚA” vă propune nominalizarea scriitorului Constantin ȚOIU pentru titlul de Cetățean de Onoare al Județului Ialomița pe anul în curs, 2007... Constantin Țoiu are renumele de mare romancier, eseist și traducător... Considerăm că atribuirea respectabilului titlu de Cetățean de Onoare al Județului Ialomița este o răsplată morală pe care toți ialomițenii, prin Consiliul Județean, o acordă merituos unor oameni care și-au dedicat viața înaltelor idealuri ale culturii.” (Asociația culturală „ASCULT IALOMIȚA”)

„În județul Ialomița, domnul Constantin Țoiu se află în mîntea și inima iubitorilor de literatură și înțelepților, fiind perceput ca un simbol al locului, împreună cu prietenul său Ștefan Bănulescu... A contribuit la afirmarea multor confracți ialomițeni, se

(continuare în pag. 2)

Scrisoarea de recomandare a Comitetului Consultativ către Consiliul Județean Ialomița prin care domnul Constantin Toiu este propus pentru acordarea titlului de Cetățean de Onoare al județului Ialomița

CONSTANTIN ȚOIU

- reper moral și cultural fundamental -

(continuare din pagina 1)

întâlnește cu ei de ani de zile și, ori de câte ori are prilejul, amintește cu mândrie de realizările lor... Sunt convins, Domnule Președinte, că titlul de Cetățean de Onoare al Județului Ialomița acordat domnului Constantin Toiu, o mare și activă conștiință românească, va iradia lumină și no blețe peste noi toți.” (Biblioteca municipală „Constantin Toiu” Urziceni)

„Atribuirea titlului de Cetățean de Onoare al Județului Ialomița îmi oferă plăcutul prilej de a vă supune atenției o propunere: prozatorul, eseistul, publicistul și traducătorul Constantin Toiu. Este un om de mare caracter, a fost și este în conducerea Uniunii Scriitorilor din România, iar atitudinea sa civică este cunoscută și apreciată la nivel național. Noi, ialomițenii, îl simțim ca pe un frate mai mare, întâlnirile cu Constantin Toiu, frecvente după 1990, fiind de neuitat. Știu că majoritatea intelectualilor din Ialomița îl privesc pe domnul Constantin Toiu cu prețuire, respect și simpatie.

De aceea, Domnule Președinte, vă rog să acceptați propunerea mea ca domnului Constantin Toiu să i se atribuie titlul de Cetățean de Onoare al Județului Ialomița, felicitându-l totodată pentru instituirea acestui simbol al recunoștinței și nobleței comunitare.” (Alexandru Bulandra, scriitor)

„Membrii Asociației Culturale HELIS apreciază în mod deosebit inițiativa Consiliului Județean Ialomița și a Dumneavoastră personal privind instituirea titlului de Cetățean de Onoare al Județului Ialomița. Apare astfel posibilitatea ca personalități din diferite domenii să primească acest titlu, el reprezentând cea mai înaltă distincție ce poate fi conferită unei persoane de către C.J.I. Pentru acordarea primului titlu, membrii Asociației Culturale HELIS propun pe domnul Constantin Toiu, ialomițean, om de

cultură de anvergură europeană... Cu multă bucurie și considerație pentru gestul Consiliului Județean Ialomița.” (Gheorghe Dobre, scriitor, președintele Asociației Culturale HELIS)

„Conform Hotărârii nr. 22/27.04.2007 privind stabilirea criteriilor și a procedurii de conferire și retragerea Titlului de Cetățean de Onoare al Județului Ialomița, subsemnatul Șerban Codrin, membru al Uniunii Scriitorilor din România, propun domnului Președinte al Consiliului Județean Ialomița, conform art. 2, alin. 3, nominalizarea scriitorului Constantin Toiu pentru acordarea Titlului de Cetățean de Onoare al Județului Ialomița. Născut la Urziceni la 19 iulie 1923, prozatorul, eseistul, traducătorul și memorialistul Constantin Toiu se înscrie cu onoare în lista marilor scriitori români din secolul XX. Romanele sale îl impun ca pe un creator monumental, analist profund al istoriei contemporane... Reper moral fundamental, Constantin Toiu va rămâne în istoria literaturii române ca un exemplu de artist al cuvântului dublat de un mare arhitect al panoramelor umane. Alături de „Moromeții” de Marin Preda și „Groapa” de Eugen Barbu, romanul „Galeria cu vișă sălbatică” este capodopera prozei românești din a doua jumătate a secolului XX... Avându-se în vedere amploarea culturală a creației personalității prezentate, îmi exprim speranța că instituția Consiliului Județean Ialomița va face o alegere înțeleaptă acordând titlul de Cetățean de Onoare al Județului Ialomița maestrului Constantin Toiu.” (Șerban Codrin, scriitor)

„Subsemnatul Nicolae Stan, profesor de filozofie la Colegiul Național „Mihai Viteazul” din Slobozia, membru al Uniunii Scriitorilor din România, vă rog să primiți și să supuneți analizei propunerea mea de conferire a titlului de „Cetățean de Onoare al Județului Ialomița” scriitorului Constantin Toiu, originar din

Urziceni. CONSTANTIN ȚOIU este un prozator reprezentativ pentru întreaga cultură românească, înnobilând faima prozatorilor sudici printr-o proză rafinată stilistic, dar și printr-o miză etică filtrată cultural... Născut în 1923 în Urziceni, Constantin Toiu a atins maxima împlinire artistică. Această vârstă culturală ce a ajuns la măiestrie artistică își revarsă cu generozitate recunoașterea unanیمă și asupra ținuturilor natale, ialomițene.

Iată de ce conferirea titlului de „Cetățean de Onoare al Județului Ialomița” este și o datorie ea însăși de onoare a conștientului maestrului CONSTANTIN ȚOIU. (Nicolae Stan, scriitor)

Alegând calea înțelepciunii, scriitorul CONSTANTIN ȚOIU a adunat în cărțile sale cuvinte adevărate despre cum să trăiești simplu dar nempăcat în tumultul lumii, pe care apoi ni le-a dăruit nouă, oamenilor.

Iată de ce se cuvine să-i mulțumim.

Membrii Comitetului consultativ, semnatarii prezentei scrisori, recomandă, călduros și pios în același timp, plenului Consiliului Județean Ialomița, ca reprezentant legitim al cetățenilor județului Ialomița, să acorde titlul „Cetățean de Onoare al Județului Ialomița” scriitorului CONSTANTIN ȚOIU.

dna. Petcu Olga – vicepreședinte, Consiliul Județean Ialomița

dI. Petre Gheorghe – consilier județean;

dI. Șerban Nicolae – consilier județean;

dI. Nicolae Stan – scriitor; membru al U.S.R.;

dI. Dencă Șerban – scriitor; membru al U.S.R.;

dI. Alexandru Buleandră – director, Biblioteca „Constantin Toiu” Urziceni;

dI. Dobre Gheorghe – președinte, Asociația Culturală HELIS Slobozia;

dI. Anghel Pa pacioc – profesor; scriitor;

dna. Racovițeanu Mihaela – director, Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu”

Toamnă revanșardă.

Setea pământului, a celor de dedesuptul lui și mai ales a celor de deasupra atinge apogeul.

Ajunsa în vârf, parabola, firesc, urmează curba descendentă. Astfel, începe să plouă. Plouă! Plouă mult!

Și pământul sugă, sugă! Se satură și tot sugă, dar nu mai poate. Atunci ploaia, lacrima cerului la obida rământului, se adună vijelios deasupra și crește înconjurând trupul. La fel și frigul. Se naște o înclăstare aspră, dură, rece.

Pe Om.

Lăuntrul lui războiește continuu spre izbăvire sperând. Privirea, falsă rezolvare, cearcă a se orienta spre în sus.

Acolo, altă înclăstare. Mai aspră, mai în verșunată.

De ce?

GÂNDURI

D-aia! Fiindcă acum e acum. Și dacă nu el, atunci cine? Și dacă nu acum, atunci când?

Tributari războiului lăuntric, mânat de busola fără cap compas, cu un vânt bun bătând în pânze zdrențuite de atâta bine, buimaci se privesc pe ei, privesc în jur și nu reușesc să se lumineze.

-Uninomial! strigă un oarecare, cu nasul plin de vinișoare rozalii, ieșind din taverna pieței. Asta-i șansa!

Cei din jur privesc nedumeriți.

Uninomial!

Adică numai unul? Cine e? Cine-l pune? Ce reprezintă? Pe cine? Ce vrea? Ce poate? Cu cine...? Și... pentru cine? E al nostru? Dar noi? Ai cui?

Dintr-un hârb parcat în fața cărciumii scoate capul un mucalit și zice tare:

-Bă, dați-l dracului cu un uninomial lui! A rămas cu el de pe vechi. Ați aflat dacă un uninomial iefinește „jumatea”?

Pufnind în răs, clienții speluncii, dar și trecătorii, grăbesc fiecare activitatea lor.

Unii dau dușcă ce au în pahare, alții iuțesc pasul, cu sacosele în mână, spre cămările prea în căpătoare pentru buzunarele lor.

Ploaia se întetește. Vântul se umflă în geamuri.

Făpturi plâpânde, încovoiate se înverșunează să spargă pieptul vântului, așa ca pentru a-și demonstra că încă mai pot. Că încă mai sunt vii și că încă nu au fost în vinși.

Și pășesc, greoi, dar pășesc înainte.

24.10.2007

Va sile Iordache

DAN ELIAS

ÎMBLÂNZIRI

*Era-n amurg; ziua murea cu greu
Și faptul serii dăruia cu pace
A lumii trudă; singur eu, doar eu!
Infernul, cântul II*

#	#	#	#
<p>timp epileptic luntrașii flutură vâsle pentru zburat ape</p>	<p>credița lor ar putea să le semene până la orbire</p>	<p>mă umblă în vârful picioarelor deocamdată carnea</p>	<p>ca un cer tânăr dormindu-și orizontul pe propriile-i palme</p>
#	#	#	#
<p>se topesc fântâni se trezesc pământuri sunt semne</p>	<p>de după lipitură întuneric să nu se trezească</p>	<p>meru mai aproape prin libertăți succesive până la vindecare</p>	<p>visatul pe brânci adică definitiv și nefolositor</p>
#	#	#	#
<p>sub cristalul nopții cineva cioplește catarge din harta viselor</p>	<p>ceată-n oglinzi și icoanele bărci de trecut râul</p>	<p>mânjitul cu umbre cât se poate de vii nechinuirea</p>	<p>țăr murile lui și bărcile lui și vâslele lui zemoase</p>
#	#	#	#
<p>lumea pregetă să fie ea numai se cântă în dimineți clandestine</p>	<p>să plutești înaintea propriului trup luat pe tălpi</p>	<p>îngeri fierți în bere aproape gata pentru jumulit</p>	<p>ca să te recunosc aruncă spre mine cu vrăbii</p>
#	#	#	#
<p>cu-atâtea ceasuri găsite plângând se scutură cerul</p>	<p>cad frunze năpârlești numai atât de visarea cu ea</p>	<p>nu sunt lacrimi doar pântecul clipelor uși orbitoare</p>	<p>te-aș fi putut uita de nu eram așa ocupat să te mângâi</p>
#	#	#	#
<p>neviermilor le sticlesc ochii prin mătasea netrupurilor</p>	<p>se aud minunile dospind Universul</p>	<p>mă pot lăsa deschis cu toate potecile mele de sânge</p>	<p>impărtașanie cu palmele ca și cum cineva te-ar fi nins</p>
#	#	#	#
<p>răsăritul încet ca o groapă de gunoi fermecată</p>	<p>poate ar trebui să mărturisesc pleoapele cărții</p>	<p>și atunci cuvintele se sfiesc să se-ntoamne</p>	<p>sacru și puțin întreg trupul tău otrăvindu-ne</p>
#	#	#	#
<p>de undeva cad prunci impecabile lumini pe apucate</p>	<p>îndestulat cu mine și niciodată sătul de singur</p>	<p>demodată substanța sufletului pufoasă prin cântec</p>	
		<p>tulbure de tot dar fraged și tandru cât să nu-i pese</p>	<p>Desen de Vasile A. Ionescu</p>

ANGHEL PAPACIOC ÎN DIALOG CU NICOLAE STAN

„SĂ VORBIM DESPRE UNIVERSUL MEU LITERAR”(II)

Anghel Papacioc (urmare din numărul trecut)

- Pe mine m-a înșelat s fârșitul acesta, l-am considerat o sinucidere!

- Cel care a înțeles perfect acest mesaj, această viziune a mea, a fost Tudorel Urian care, într-o „întâmpinare critică” din „România literară”, pe o pagină întreagă dedicată lui „Evelyn”, se oprește asupra acestei proze și o comentează în sensul pe care l-am explicat. El face și niște trimiteri, iată, este o proză absurdă, tragi-comică, în care o tânără, părăsită de iubit, își caută echilibrul într-un curs de karate și citirea unui roman de Nicolae Breban, iată, capcana, nu a sesizat-o, vreau să spun, incertitudinile din basme, i-ar putea comenta Jean Paulhan aceste rânduri care fac cât un eseu despre relația scriitor-cititor în limbajul metaforic și eventual criza lecturii. Tonurile minore în care amatorul prezintă tragedia îngroșă aspectul de fapt divers, lipsit de importanță, și amintesc prin fraze sacadate și umorul absurd pe care îl degajă de faimosul preambul al filmului „Amelie”. Într-adevăr, nu știu dacă ați văzut filmul „Amelie”, a fost de mai multe ori dat la televizor, prezintă o față care reacționează la fel de absurd, cam așa, prinsă în acest mecanism al unei lumi fără nici un sens. În sfârșit, aceasta este o explicație, este o sondare...

- Textul este polifonic!

- Da, da, este o sondare a unui text pentru a explica miza lui stilistică, și care nu este una lingvistică, adică faptul că folosește metafora sau nu, ci este una de viziune. Am explicat, în cazul acesta, diferența de viziune între mine, ca prozator al unei generații postmoderne și viziunea modernistă a lui Breban, pe care l-am luat drept comparație.

- Îmi plac aceste delimitări pe care le faceți frecvent între literatura lumii, literatura română, literatura prezentă...Deci, avansați ideea că cititorul obișnuit, comun, nu sesizează această bogăție extraordinară, polifonică, nu numai de sensuri, de tehnici literare, de inserție literară, de personalitate. De aceea considerăm și noi că sunt foarte puțini lectorii care ajung la subtilitățile scrierilor dumneavoastră.

- Știu, sunt conștient de acest lucru, dar proza mea are mai multe straturi, mai multe moduri de a o acces, deci, unul este un lector normal, găsește o anumită atracție în construirea personajelor, în caracterul umoristic al unor situații, în caracterul absurd al altor situații și așa mai departe, sunt captați de acest nivel, alții merg undeva mai în profunzime, alții sesizează miza aceasta stilistică, relația, de pildă, dintre autor și text, pe care o discut și eu alături de alți colegi de-ai mei de generație, dar într-un mod, așa spune eu, inerent prozei respective și nu ca un text adăugat prozei.

- Este contextualistă proza dumneavoastră?

- Este fals contextualistă și pot da un exemplu: „Ce părere aveți, domnule Llosa”. Este o proză cu un titlu care face trimitere la un scriitor celebru și o face pentru că într-o carte a lui, „Mătușa Julia și condeierul”, Llosa are un anumit stil extrem de degajat, cu multe fraze

retorice, umoristice, care în cântă și foarte multe din frazele pe care le am eu în această proză sunt trimiteri către acest stil al lui Llosa, pe care îl iubesc foarte mult și de aceea i-am și dat acest titlu. În fapt, să zicem sub raportul conținutului, să-i spunem așa, deși cum spuneam la mine nu există conținut, ci există numai formă, forma este conținutul și conținutul este forma. Deci există o punere față în față a două lumi, o lume a tradiționalului, a necesarului, a necesității kantiene, a frumuseții sublime a vieții, și am plasat-o la sat, prin tușa Anghelina, prin bărbatul ei Lisandru și o altă lume, a actualității, a mișcării, a postmodernității, a vânzătorului de loz în plic, a hazardului. De fapt este într-un mod foarte ascuns o dispută între lumea modernității și lumea postmodernității. Este limpede că întrucât este scrisă din perspectiva postmodernității, lumea modernității exprimată de această tușa Anghelina este privită cu multă simpatie, deoarece lumea postmodernă este o lume nu a eliminării fragmentelor de alte lumi, ci a înglobării acestora într-un întreg, a revalorizării tuturor.

- Așa definea Manolescu ideea de tradiționalism.

- Și atunci sigur că există o anumită notă umoristică absurdă în modul în care este tratată povestea tușei Anghelina. Ca și cum ar fi filmată cu o cameră de filmat de undeva foarte de sus și se văd mișcările ei mecanice, ale unei lumi perfecte, se vede foarte comic, dar sigur că pentru noi, pentru ea însăși, i-a găsit rostul acelei lumi și este fericită în acea lume. Cealaltă lume, a hazardului, a postmodernității, a vânzătorului de loz în plic este una care se separă net de cealaltă, deși ele se atrag. Aceasta este tema acestei povești. O altă temă este această relație, dintre autor și cititor, este o temă livrescă, adică o idee că textul se scrie fără să fie preconcept, se scrie cu inspirație și cu bucurie în momentul în care el se scrie. Nu există o teză preconceptă și nu trebuie să existe o teză preconceptă în momentul în care scrii, în momentul în care, cum spun esteticienii actuali, găsești modul în care scrii și metoda în care scrii și trebuie să mărturisesc că, de pildă, scriind, hai să zicem, această proză nu am știut de la început ce voi scrie. Toate au fost descoperite pe parcurs, pe măsură ce scriam. Această relație dintre textul care se scrie pe sine și autor există în această proză inserată, dar într-un mod immanent poveștii. Și am să vă dau un exemplu, naratorul, la un moment dat, se oprește din nararea poveștii lui și discută cu așa zise persoane reale, care de fapt sunt tot persoane ficționale, verii scriitorului, care de fapt sunt niște ficțiuni, sau unchiul lui. Și aceștia îi cer să le citească și lor ceva din aceste povești, permanenta atracție a realului către text, a oamenilor naturali, a realității către text. Acest tip de discuție va apare frecvent, de pildă acest unchi îi cere la un moment dat naratorului să scurteze povestea pentru că ei au treabă și au treabă la modul real și trebuie să meargă undeva. Deci această idee că realitatea este ceva și textul este altceva, în că

realitatea nu poate înțelege că Nicolae STAN realitatea și textul sunt tot una și că separarea dintre realitate și text este falsă. În final, acest personaj natural, unchiul Aurică, ascultând întreaga poveste, întregul text al celor două lumi care sunt inseparabile, dar în același timp sunt diferite, ascultând acest text se simte legat de fascinația poveștii, de fascinația textului și sfârșește printr-o invocare a unei posibile povești spuse de el. De exemplu, îi spune naratorului care este, să zicem, nepotul lui, că știe că există o fată care se numește Nastacia, o maramureșană frumoașă și care l-a păcălit, în sensul că i-a făcut niște apropouri erotice iar unchiul naratorului, din timiditate, s-a făcut că nu înțelege. Acestea sunt detalii care atrag cititorul, indiferent ce nivel de profunzime ar avea el. În alte cuvinte, un personaj al lumii reale, exponent al lumii reale, după ce i s-a povestit un text, a fost pur și simplu smuls din lumea lui naturală și atras de text, fascinat de el, încât el însuși este acum predispusă a mizeze pe lumea textului, adică să spună o poveste.

- Să continuăm cu „Evelyn”, care este una dintre nuvelele care dă titlul întregii serii, romanului. Nuvelă prin excelență a femeii, a eternului feminin, priza specială a dumneavoastră la mărturisirea lumii, această femeie atât de înglobatoare, dar mai ales cele două evidente ale personajului – Evelyn a sexului, ternului, păcatului și Evelyn a cerului, a aspirației morale care sfârșește ridi cându-se la cer ca într-un „vis al crailor de Curte Veche”.

- Da, este o proză pe care am scris-o la fel ca și pe celelalte cu o mare bucurie, pentru că treptat prin ea am descoperit noi trucuri, pentru mine ca scriitor și pentru lector. Dacă ar fi să discutăm pompos s-ar putea spune că este o proză despre fericire, dar sigur că nu putem discuta în acest fel, pentru că, după cum știți, posed această calitate teoretică de teoretizare caracterologică, nu există în cărțile mele în mod explicit prezența filozofia, de aceea am construit un personaj feminin, încă o dată, deoarece principiul lumii este unul feminin, deoarece lumea este o cădere, de la Adam încoace ea este o cădere și prin urmare, conform înțelesului poveștii biblice simbolul căderii este feminitatea, această frumoașă calamitate, cum spun vechii greci. Poate că de aceea multe dintre personajele mele feminine sunt răpitoare, sunt frumoase, sunt sarea lumii. Această Evelyn pornește din normala Slobozie, ficționala Slobozie a anilor normali și încearcă să sesmugă din mecanismul despre care am vorbit, așa că își construiește viața ei de liberă profesionistă în ale plăcerilor plecând prin Turcia, prin mai multe locuri, ajunge în final în Bulgaria, la Varna, și lucrează liber-profesionistă. De la un moment dat însă Evelyn se dedublează, avem de-a face cu două Evelyn, Evelyn cea naturală, supusă pofelor lumii și fericirii ei carnale, dar în interiorul ei crește și se dezvoltă și apare și domină o altă Evelyn mistică și care, bineînțeles, nu va face decât să condamne toată manifestarea suratei

(continuare în pagina 5)

„SĂ VORBIM DESPRE UNIVERSUL MEU LITERAR”(II)

continuare din pagina 4

ei. Dacă la început a doua Evelyn se manifestă timid, treptat ea prinde forță și Evelyn cea naturală, către care naratorul are o simpatie profundă, către Evelyn cea naturală, supusă plăcerilor clipei, ale merelor(Eva) care stau în fața ei și sunt frumoase, ale perelor pe care le vinde, ale lumii care se plimbă prin fața ei, ale bucuriei reîntâlnirii cu fostul ei director de liceu(aici iarăși, ca paranteză, este jocul liber al creatorului, care merge până la sfidarea de sine, în a crea un personaj care se apropie de așaziul autor pentru a crea probleme de receptare publicului). Și deci această Evelyn, cea naturală, începe să piardă teren în fața ațutudinii din ce în ce mai terorist-mistice a celei de a doua Evelyn care îi condamnă tot ceea ce este naturalitate și frumusețe imanentă. Victoria se pare că este a celei de a doua Evelyn, care imaginează o scară de mătase prin care urcă la ceruri, își urcă și stabilimentul la ceruri, pe care îl poleiește cu aur și pe scara ei se urcă toate personajele slobozene, cuprinse în această carte, de la Dida, la Sofica, la scriitorul local, până la Evelyn cea mistică, încât cititorul poate să creadă, eu nu știu ca scriitor, lucrurile sunt la alegerea interpretării fiecăruia, poate să creadă că soluția este una de depășire a mecanismului de către, iată, concret prin Evelyn a doua, de către această forță a transcendenței, a misticului, care se chinuie și ea, cum spuneam, într-o tonalitate terorist-dogmatică, prin faptul că nu acceptă că lumea este cum este sau poate că dimpotrivă, miza înțelegerii lucrurilor este, trebuie să vină dinspre Evelyn întâia, cea naturală, care acceptă lumea, exact lumea în care ea este, care trăiește bucuria clipei care trece(vezi „Lucafașul”) și din acest motiv Evelyn cea naturală arată pumnul în final către cealaltă, pe care o numește mincinoasă, deoarece seduce lumea, oferă iluzii și nu certitudini.

- Și totuși, această Evelyn a doua este un alter ego al Evelyn-iei corporatiste, personală.

- Da, sunt două realități, și cititorul alege, scriitorul nu a făcut decât să le prezinte. Întrebarea este: este posibilă ieșirea din mecanism a întregii pleiadă de personaje slobozene prin urcarea la cerurile pretinse sau nu? Sau nu, soluția este numai acceptarea lumii așa cum este ea, așa spune Camusian, din „Străinul” sau din orice povestire a lui Albert Camus, și care viziune este întruchipată nonfilozofic explicit de către Evelyn cea naturală?

- Și Erendira se salvează...

- Da, Erendira este amintită, în comuniunea erotică dintre personajul bărbat și Evelyn cea naturală, precum și cea mistică, numele pe care îl delirează bărbatul era Erendira, nu este întâmplător, după cum ați și remarcat, adus în text, el face trimitere către o celebră proză a lui Gabriel Garcia Marquez, text în care și Erendira miza pe caracterul minunat al acestei lumi așa cum este ea, dincolo de orice iluzie și orice fantasm care ni se arată.

Note de lector

„EVELYN”, DE NICOLAE STAN

Voi numi „Evelyn” un roman și autorul pare să sugereze repetat a aceasta, un roman al unui oraș, „Fie numele lui Slobozia”, un oraș al Penei Corcodușa mai degrabă, decât al „Oamenilor din Dublin” al lui Joyce, pentru că Sofica(personaj de referință al romanului) este o victimă a războiului ca și Pena Corcodușa, personaj al romanului lui Mateiu Caragiale „Craii de Curtea-Veche”(și nu sunt singurele filiații ale romanului „Evelyn” cu cel pomenit).

Sofica nu este o efigie a orașului pe care îl domină privindu-l de sus(la un moment dat) ca o himeră Notre Dam-ului. Orașul, tocător de vieți, de gestici, romanul este un limbaj al gesticii, dar și o gestică a limbajului. Limbajul se realizează adesea eliptic, ducând la o supracomunicare, la o staturitate a lumii, încremenite în stereotip și prostie, singurele excepții sunt a lealtui timp.

Se subînțelege că s-a ajuns aici, într-un timp tembel, lumesc(„lumea e așa cum este și ca dânsa suntem noi”, Eminescu), „Jocul în care nu se întâmplă nimic”, dar se viețuiește larvar, a deveni orașul Slobozia. A deșea, paginile ajung poezie ca la „Craii...”, „...flori pe momânt, multe flori...duioasă...tristă...caldă...proteja...singura/Mama.../Mama...” Punerea în pagină este cea a versului liber. Impersonalizarea comunicării este și ea poetică: „Mâna îți alunecă de pe genunchi, bărbia îți fuge din căușul palmei, deschizi ochii, privești înverșunată clica din față.”(Sunt gândurile Soficiei.)

Taraba este scena publică a tembelilor(tonul este ironic, trist, comic-o tragic) și a porcilor, a bălegarului, duhoriilor, ei sunt veșnici, cei ai tarabei, norocului și beției, reducția unui neam, răi, turbulenți, lichele, nebuni, proști, petrecerea lor în moarte. (Atenție! Cuvintele au pluri valențe, capcane, a desărire vin de oriunde, de la scriitor, de la personaje, de la remarci fără autor și adresă, aruncate deasupra ca un bici pedepsitor.) Orașul este o lume a bălciiului în care totul se vinde și e odul comportamental este stigmat și dominant ca o râie(„Vezi „Blitz premergător” și „Închis pentru expoziție”, capitole vrednice de „Infernul” lui Dante.) Impersonalitatea, obiectivarea textului se realizează și prin aprecieri convenționale, ironice, de fapt a unui pasaj de comportament: ”Foarte frumos!”(fără atribuire). Iată un mod de a sugera sexualitatea familială, după ce copiii au fost trimiși la culcare: ”Pași. Culori. Vorbe molcome. Fluvii în unduire... Aceștia sunt ei”(Dragul meu și draga mea = ei). Seria se încheie prin reducerea mecanică a exprimării în repetiție:

„să nu te lași
să nu rupi florile
.....
să nu
să”(p.9)

Există și abateri, ieșirea din reguli în deșănțare, în sacrilegiu. Caracteristica esențială a orașului(subînțeleasă) este proliferarea ca cea a unui cancer. Gestica frecvent caragialiană se impune:

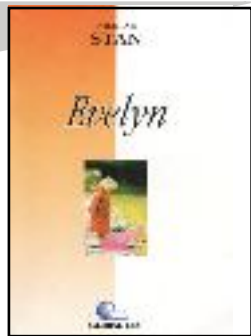
„...flără să audă râsul consumatorilor, onorabililor, stimabililor.

Hăc”

Subtextul este mitul căderea lui Adam (Adam a căzut în om, Emil Cioran) și parafrazând, în Slobozia. Evelyn vine de la Eva, femeia căzută, care printr-o parte a ei aspiră la revenirea în spațiul primordial, ceea ce nu se poate fără jertfa hristică, finalul este profan și necredibil, fantasmagoric.

Comportamentul tipic este al grupului în care individul se topește într-o ciorbă comună, este refuzul autorului de a individualiza, personajul se

individualizează în privirea de himeră a Notre Dam-ului, în roman Sofica, nebună lucidă și disprețuitoare, justițiară. Grupul devine Taraba, se concretizează în format din haine ponosite, năsoș și urât, roșu în obraz, bețiv, curvarul, cel cu neg exact în frunte, ca naiba = golani (golani liberi și veseli și fericiti), țesul de om liber al societății de azi(democrate). Omul cu haine ponosite visează gândaci (o variantă a lui Gregor Samsa), ei devin chiar gândaci, puțind ca ei. Taraba este grupul de dialog politic al Sloboziei, joacă șeptic, table, barbut – toate prostiile.

Aș vrea să remarc decuparea unor teme ca cea a familiei, a bibliotecii, a comportamentului mic burgez caragialesc, a nebuliei, a târfei (bănuleștie sau de aiurea). Aceste decupaje reprezintă secvențele romanului, de o evidentă a riginitate, dar și cu sugestii la marea literatură română și universală: Sabot, Marquez, Joyce etc. Se simte lapidaritatea fi lozofului, dar și condiția stoică, aspirația ascetică morală. Observația socială este surprinzătoare, ca și unghiurile variate, profunde, raportarea se face ironic la un principiu moral nemărturisit, dar vizibil prin negare. Limbajul are o știință a sintaxei (a ruperii sintaxei) vrednică de marii creatori: Argezi, Nichita. Caracterizarea prozatorului factice și manierist îi încarcă proza lui Nicolae Stan cu un patronim greu – Șarpe – (care este și întruchiparea răului = echivalent cu faptul cunoașterii, al culturii) marcând poate cea mai drastică negativare a autorului (și are sensul masculinității). Nu-i uită nici pe cenaclisții gășari și nici pe criticii impotenți, însăfășit, nu sunt surprins de disprețul autorului pentru suficiența profesorului de limba română, și acest pasaj, „Un rând pe ntru ne murire” stratiți că orașul larvar, provincial.

„Lumi na de lună” reprezintă unul dintre cele mai ciudate pasaje ale cărții, personajul este masculin, sergentul major sinucigaș, moare vrând să împuște luna, înfinitul. Tonul grav te avertizează de la început, ascunde bine comicul absurd, frazarea se face poetică, cu versete-alinate care încep cu minusculă, nararea obiectivă este notată cu majusculă, două portrete se impun: soldatul, scos din regulament, în misiune de pază și marea, poznașă, din care răsare luna(cu toată poezia faptului, dovedind potențele poetice – poetice ale autorului.

Genul este cel al tragi-comicului(genul nobil), alura șveichiană a bravului sergent-major are izul fantasticului realist al lui Marquez. Afinitatea de sugestie cu proza sud-americană este mărturisită în carte, repetat, fățiș în titlul nuvelei „Ce părere aveți, domnule Llosa?” și într-un moment al nuvelei „Evelyn” în care Georget Popescu, delirant pe trupul Evelyniei „în culmea tulburării, bărbatul, deodată atins de o paloare supranaturală, ca transpus în altă lume, își dădu capul pe spate și invocă tainic, mistuit de dor:

- Erendira... Erendira... ”

Amândouă sunt țârfe, una obligată de nesăbuita sa bunică, cealaltă de Ionuț Mortu(Jean), cel care o profesionalizează pe Evelyn în sexualitate. Amândouă au structura specială a femeii axată pe senzualitate, pe trăirea ei ca o beție. Erendira ajunge să se fixeze asupra unuia cu care va întrerupe seria orgiastică, Evelyn dedublă se rupe, cea terestră rămâne în vânzoleală, cealaltă se ridică la cer.

Femininul este mirosul special al prozatorului prin care scoate lumea, pătrunde în ea, o sensibilizează, o labirintizează. Bărbaiții sunt dominați, sunt greoi sau monocorzi, chiar și Jean.

Anghel Papacior

ADRIA BĂNESCU

Lacrimile Mariei-Magdalena a

Cu părul Ți-am șters întinarea
ispitei din deșert; ce pe picioare
s-a scris în Arhiman culoarea
și Lucifer impietate vie
Iubirii printr-o singură-ntrebare.

Când lacrimile – mai întâi – ce udă
e casa lor! Pe cât uscat stă pragul;
femeie aș fi fost fără să-nvie
în ochii Tăi cerești menirea mea:
„nu mai păcătu, ți-e vrerea crudă!”

Aceeași astăzi – precum altul timpul –
piatra de-atunci ce ridicată numai
cu gândul Tău de mine depărtată
din mii de gheare astăzi aruncată
pentru păcațul de-a Te fi iubit !

Lege

Stins de lume ca de-o casă-n care
Vocile tresaltă prin ferești
Mă-ntrevăd ivind în fecere
Punct ascunsul Eu în care ești!

Fără învelișul repetabil
Fără ochiul rău-ademenit
De instanța densă-n vulnerabil
Cât vei fi din tot ce-ai revenit?

Ochiul cărmii te trădează poftei
Gura, trupul, tropic lanț îi cresc,
Omenești sunt toate numai când te-i
Vrednici spre Unicul ceresc.

Află câte profunzimi lumina
La irepetabilul chemării
Căci orbind ‘Nalt Căilor retina
Intră boala-n corpul nepăsării!

Baladă-ntru nimic mai mult

E noapte și pavăză stele avar
Ținând forța bolții departe
Să nu năvălească prin gurile sparte
Pe negrul pământ de calvar.

Din ‘naltele sfere-esență-n cădere
Am curs într-o noapte și eu
Sporind nesfârșitul pe lutul plebeu
Și-atât de puțin mi se cere!

E ziua și-n soare como rile-mi tind
Când apă de foc dăruirea
Și taină începe arar-șiruirea
A celor ce-n cer se cuprind:

Am munți de lumină cu vârf în durere
Livezi peste roade stă pâne,
Amiezi cu tăcerea mierii din grâne
Și-atât de puțin mi se cere!

E viață, sunt oameni, cenușa îmi vor
Nu haina mea de poezie;
Etherul apasă cât cern erezie
Sticlind ochiul lor carnivor.

Mă vor îngropată în lunga scădere
Din vulgul râvnit în zadar
Când pot să le-aduc necuprinsul în dar
Și-atât de puțin mi se cere!

E moarte-răsplată primind în vedere
Pur-spirit robia alungă;
Dar până atunci ruga mi-e cale lungă
Și-atât de puțin mi se cere!

Focul

Din pământ se despică: înalt, agonie –
Transparențe de limbi în surdina;
Macină spațiul pe spațiul dragonic
Breviar din verdea-i lumină.

Roșul valsează în minus și plus
Cu materia smuls mestecată –
Cheamă albastrul galben supus
În rotire coagulată.

Vâsle de aer – sincopări de magie
Ondulează în vârfuluri temut
Treceri umbrite arcuiesc în făclie
Energii cu pulsul scăzut.

Pleacă din sfere în desimi de culoare
Pendulări solitare strângând;
Rupe spinos rapsodii de vigoare
Din sălașul de gând.

Preot tăcerii soarbe amurg
Din înalt Prometeu de arsură.
Vulturii din piept și din pântec îi smulg
Așchii lungi cu topită măsură.

Liber să stea libertății ascet
Suferinței lui se-ntregeste
Și desvelește Tăriei incert
Un pământ ce nu mai sclipeste.

Când toate-acestea...

Pe lutul idolatru pân' la cald
(M-adastă până-n sămburi să aud!)
Ca făptuind prigoană de smarald
La-ntârzierea unui măr prea crud.

Plecat sin roșu-insolență pură
Să ardă-n focul prin culori râvnit
Se-nvăluie pe proprie măsură
Pătratul sângelui din infinit.

Nuanțe lungi vin rostului să-i stingă
Viul din clipa de ruptură-n plin
În teama de-a primi coroana stângă
A-mpărăției fluxului deplin.

Când toate-acestea tind să le desleg
În locuri văduvite de întreg.

ALEXANDRU STAN

Cântul thyrului și bățului sau despre toate lucrurile ce au trecut, ce sunt și cele ce va să vie

Fost-a odată un satyr, și el cânta. Cu a
sa goarnă-n mâna dreaptă și-al său thyrs
în mâna stângă el cânta, și se veselea, și se
tânguia. Iar Cerul și Pământul pe el îl
îngânau, pe-acel satyr, fiu al lui Asclepios,
ce din thyrs bătea și din goarnă suna, și care
cânta, și se veselea, și se tânguia. Iar Muzica
era frumoasă și domoală, pură, clară,
suficientă, și de pe Soare până pe Lună ea
curgea, și pe satyr îl asculta și peste tot îl
urmărea, pe zeul cel încornorat ce cânta și
se veselea și se tânguia, ce din thyrs bătea
și din goarnă suna și pe toți îi încânta. Și
muzica duoasă mai era și toate înotă toarele
apelor și zburătoarele cerurilor și animalele
pământului, târătoare, săltărețe, ușoare și
mătăhăloase, sânge cald și sânge rece, la ea
pe toate le chema, și le liniștea, și taina lumii
le zicea. ”Știți voi de satyr, de fiul lui
Asclepios, urmaș al Șarpelui, cel care cu
thyrsul de pământ lovește și cu a sa goarnă
vântul Lumii ne răpește, știți voi de
încornorat, de cel blănos și copitat, de cel
duios și înstelat, de cel frumos și-nobilat,
de-al timpului blestem?” Iar lighioanele
striga: ”Da Mare Sunet, știm prea bine”.
Iar Muzica le răspundea ”Ei bine, va fi o zi
când nu va mai fi, precum nici nu vor mai
fi cele ce-acum sunt pe pământ și nici voi
nu veți mai fi și vor veni de-a pururi alții,
mai mari, mai buni, mai mulți.” Iar
anima le s-au cutremurat, și au plecat, nu,
au fugit care-ncotro, căci nu voiau a-și
închipui lumea fără satyrul cel încornorat,
fiu al lui Asclepios, ce din thyrs bătea și din
goarnă suna, ce cânta, și se veselea, și se
tânguia. Și iată că sosit-a ceasul când
satyrul nu mai fu, dar muzica una rămânea,
și singură era, și mult mai plângea și se văita
și ocolul lumii îl făcea, pe satyr îl căuta și
nu-l găsea. Și Cerul și Pământul și Soarele
și Luna o priveau și se întristau, unul pe
altul ei se mâniau. Și iată că a fost să fie ca
Muzica să ajungă la două urechi de drac,
ce în asemuire cu satyrul aducea, cu coarne
mari și-ncovioiate, cu blana groasă pe
picioare, copite tari, din adamant și mâini
mai lungi decât un om, cu ochii iuți, la fel
cu dinții ascuțiți și gheare lungi, la fel ca
Marele Satyr. Și dracul auzi Muzica, și
jindul i-a crescut și o râvnea, și o dorea și
numai pentru el o mai vroia, se consuma,
la Cer striga, îl blestema, îl amăgea, îl înșela
și Pământul cu copitele lovea, căci de toți
era urât Marele Drac. Și dracul se roși, mai
roș ca racul, și după Muzică fugi, și pe toți
din cale îi dădea și o urmărea și o prindea.
Și dracul rupse-o ramură, dintre cele mai
alese, din copacul cel mai falnic, tare pe
din afară, putrezită însă înăuntru, plină de

(continuare în pagina 7)

ÎNTÂLNIREA (II)

-Era i obosit?
-Da!
-Bolnav?
-Aproape sigur! Nici chef de viață nu mai aveam. Să dom zece zile, un an chiar, atât îmi doream, și să mă trezesc tabula rasa, cu mintea limpede, netulburată de toate prostiile civilizației. Pe de altă parte, celălalt eu, cel avid de cunoaștere, absorbea ca un burete aproape orice fel de informație.

Ei bine, cele două personalități contradictorii ale mele au secat fizic organismul, care era cu un picior deasupra prăpastiei.

-Și ce te-a salvat?
-Norocul! Rătăceam pe o străduță de la periferia orașului, deprimat în așa măsură încât gândul sinuciderii câștiga tot mai mult loc în mintea mea.

Nu știu de câte ore umblam aiurea pe străzi. Probabil miezul nopții trecuse de mult, când pe această străduță, pustie și neluminată, am observat deasupra ușii unei clădiri dărăpănate o reclamă care m-a intrigat, mi-a stâmit curiozitatea. M-am oprit sub reclama palpatoare pentru a fi sigur că nu am citit greșit și fără a mai sta pe gânduri am apăsat butonul soneriei aflat în stânga ușii, care se deschise instantaneu.

-Ei, ei! Nu mi-ai spus ce scria pe reclamă!
-Intră! Fericire garantată!
Am străbătut un hol slab luminat și îngust, la capătul căruia o femeie trecută de vârsta a doua îmi arată cu degetul o ușă întredeschisă.

Am bătut și, fără să aștept răspunsul, am pătruns înăuntru.

-Ia loc, tinere! Mă întâmpină un domn fără chip, adică fără trăsături care să facă din el o persoană distinctă.

-Ce te aduce la noi?
-Nu știu.
-Ai noroc! Noi știm întotdeauna ce vor clienții noștri. Îți garantăm fericirea!
-Știu cam prost cu banii.

-V-am cerut noi bani? Nu, dragă domnule! Înainte de a vă oferi fericirea dorită trebuie să semnați un contract. Nu ne interesează foloasele pecuniare dar, conform contractului, vom recupera după decesul dumneavoastră micul obiect implantat în creier. Am acceptat fără nici o remușcare.

Când individul a părăsit încăperea, un abur rozaliu a fășnit din pereți, atât îmi amintesc, aburul acela inundând camera, inundându-mi conștiința.

-Și?
-S-oarele urcat timid spre cer, iar eu încă umblam pe străzile prăfuite ale periferiei, optimist și puternic, optimist, dar mai ales, cum să spun, dedublat, filtrând universul prin două conștiințe.

M-am speriat. Înregistram orice se întâmplă în jurul meu cu precizie matematică și, totodată, mă relaxam, mă odihneam ca o ființă bicefală; un cap doame, iar celălalt învăța.

De atunci parcă au trecut o sută de ani. Vorbesc aproape toate limbile pământului, citesc o carte în câteva minute și calculez cu viteză și precizia unui computer.

-Oamenii aceia te-au mai contactat?
-O, nu! Am trecut chiar de câteva ori prin cartier, dar clădirea aceea nu am mai găsit-o. Ori cum, sunt alt om. Un om fericit și nu îmi pasă dacă la moartea mea cineva îmi va copia conștiința. Dar, oare, voi muri cu adevărat?

Ce crezi? Când conștiința trăiește, mai are importanță corpul acesta imperfect?

12 martie 2005

VACCINUL ANTICORUPȚIE

-Și spui că ne-a scăzut cota de popularitate?
-Da, domnule Prim Ministru.
-Presă este împotriva noastră?
-Mai mult cu noi. Încă mai rumează oscioarele pe care le-am aruncat în primul an de guvernare.

-Atunci?
-Oamenii noștri își dau în petec. Și-au băgat mâinile până la umeri în buzarele statului, chiar în văzul întregii țări și nici măcar când li se atrage atenția nu le scot de acolo.

-Să se taie în carne vie!
-Nu putem, domnule Prim Ministru! Ar trebui să băgăm la închisoare trei sferturi din membrii guvernului, ai prefecturilor, și așa mai departe.

-Hm... Delicată problemă. Te rog să te gândești la o rezolvare cât mai repede posibil.

-Am înțeles, domnule Prim Ministru!
Această discuție chiar a avut loc între Primul Ministru și unul din consilierii săi de imagine. Problema este nu că discuția s-a purtat între cei doi în cel mai mare secret, ci că, după treizeci de minute, tot guvernul știa ce s-a vorbit, iar după o oră chiar și subprefecții cunoșteau conținutul convorbirii. Dar nimeni, absolut nimeni, nu s-a speriat, cel mult au gândit că este o toamnă a Primului Ministru, care va trece la fel de repede cum a apărut. Unii chiar erau curioși ce soluție o să găsească consilierul, fiind convinși că nici Vlad Tepeș dacă s-ar naște a doua oară, n-ar putea stăvili corupția. Probabil, seara ar ascuți țepele, iar dimineața a-le-ar găsi cu vârfurile retezate.

-Ha, ha, ha, râdea unii. Dacă Primul Ministru va fi intransigent, atunci va rămâne fără partid. Doar nu o să se mute la opoziție, deci în nici un caz n-o să-și taie singur creanga de sub picioare.

După două zile, consilierul se afla în cabinetul Primului Ministru, pregătit să raporteze.

-Ei?!
-Soluții sunt multe, domnule Prim Ministru, dar numai una singură eficientă și relativ ieftină.

-Te ascult!
-După cum bine știți, în toate țările democratice măsurile dure administrative, juridice, penale, pentru stăpîrea corupției au fost ineficiente. Este și cazul țării noastre. Dar iată că știința vine prompt în ajutorul nostru... A cum un an, cercetătorii francezi au inventat și experimentat un ser care, atenție, scoate la suprafață din adâncul sufletului omenească doar sentimentele de onestitate, corectitudine, autocenzură. Medicii francezi folosesc vaccinul cu foarte mult succes în pușcăria și spitale de psihiatrie.

-O, nu!
-Încă puțin, domnule Prim Ministru. Vaccinul are efect doi ani. Gândiți-vă puțin. În primii doi ani de guvernare le putem permite oamenilor noștri să facă mici nebunii, dar în ultimii doi ani, când imaginea guvernanților se erodează, oamenii noștri integri vor reface imaginea partidului putemic, unit, pus în slujba cetățeanului.

-Excelent! Comandă 100 000 de doze. Vom vaccina tot aparatul guvernamental și administrativ cu funcții de răspundere. Ai făcut o treabă bună, dar, te rog, până sosește vaccinul nimeni nu trebuie să știe nimic!

Oricum, în două ore toți știau tot.

Peste două săptămâni cele 100 000 de doze de vaccin sosiră la București.
În prima ședință de guvern Primul Ministru expuse pe larg planul său de eradicare a corupției. În sala de ședință domnea o tăcere profundă. De obicei, miniștrii mai discutau între ei, mai citeau un ziar, prefăcându-se extrem de preocupați și atenți la plictoasele expuneri ale unuia sau altuia dintre ei. Dar acum toți tăceau: miniștrii, secretarii de stat, chiar și secretarele, care de obicei scriau de zor. Unii erau așa de uluiți încât uitaseră să-și încheie gura. Nici ne sermină bine ședința căte lef oanele și începură să sune. Președintele senatului și al camerei deputaților, vicepreședintele partidului, stabilirea cu toții o întâlnire cu ușile închise.

-Nu credeți că ați exagerat puțin, domnule Prim Ministru? Deschide discuția președintele senatului, căruia vârsta îi dădea un ascendent față de ceilalți.

-Avem nevoie de măsuri radicale, domnule președinte!

-Știu, știu, dar politica n-o fac oamenii ci mai corecți.

-Și nici cei mai corecți, interviene președintele camerei.

-Închi-puiți-vă, continuă venerabilul, că va trebui să renunțăm la sursele de finanțare ale partidului, să nemulțumim prietenii noștri politici și, doamne ferește, să ne denunțăm unii pe alții pentru cine știe ce vine închipuite.

F.M. CIOCEA

-Exagerați, domnule președinte, nimic din toate acestea nu se va întâmpla. Sunt conștient de efectele postvaccin și, credeți-mă, în nici un moment n-am avut de gând să fac vaccinul sau să oblig conducerea partidului și bunii noștri prieteni s-o facă.

Un murmur de ușurare se auzi în cameră. Atmosfera se destinde, deveni chiar intimă, caldă.

-Vom vaccina trepăduși noștri, continuă Primul Ministru, pe cei care vin direct în contact cu alegătorul, primarii din micile orașe de provincie, funcționarii publici, membrii organelor de control financiar de la șefi în jos.

-Justiția! Interviene vicepreședintele.
-Excluz. Doar este independentă și neimplicată politic.

Un hohot înfundat se auzi în sală.
-Și, mai ales, domnilor, toți oamenii opoziției ajunși în administrație sau guvern, care trebuie să fie corecți, nu-i așa?

-Dar presa ce-o să zică, dacă tocmai noi nu facem vaccinul? Oprobiu public... Nici nu mă gândesc, cuvântă președintele camerei.

-Păi, cine a zis că noi refuzăm vaccinul? Ba o să fie un eveniment național, cu presă, televiziune, tam, tam. Vă sperie oare o banală vitamină?

-Și cu restul de vaccin ce o să facem?
-Îl dăm spitalelor sau, mai bine, îl păstrăm pentru cazul când, doamne ferește, opoziția câștigă alegerile și sub presiunea opiniei publice se vor vaccina încă de la investitură... ha, ha!

Cântul thyrului și bățului sau despre toate lucrurile ce au trecut, ce sunt și cele ce va să vie

(continuare din pag. 6)

viermi, gângăni, de omizi și fluturi morțiși în el bătea, și luă o scoică și-o goli cu limba-l lungă, bifurcată curățând-o și din ea sună. Și Muzica se transformă, căci bățul putrezic larmă făcea, și scoica goliță rău mai suna și dracul pe Pământ se tot plimba, și zgomot scotea, se-nfură, se revolta. Iar Cerul și Pământul îl blestemau pe drac, fiu al nimănui ce din băț bătea și din scoică suna, căci Zgomotul crunt și groaznic mai era, străveziu, mănjit și nesupus, iar Soarele și Luna și viețuitoarele apelor, pământurilor și cerurilor de drac fugeau, căci zgomotul rău le făcea. "O Groaznic Sunet, fie-ți milă, rogu-te, nu te supăra, dă-ne pace, și în schimb, speranța îți vom da." Ele strigau, dar dracul nu le asculta și mai departe larma se ducea, și lumea toată-acopere ași pe toți îi speria. Și așa a fost să fie, ca după satyr, fiu al lui Asclepios și lumină a lumii, să vină un drac, iar thyrului și groanei un biet băț, și putrezic și hărăzit, și-o biată scoică dezgoliță loc u-le-a luat, iar Lumea plângea, căci Muzică nu mai era, ci doar un Zgomot nici domol, nici lin, nici pur, nici suficient, ci străveziu, ci mănjit, ci nesupus, impertinent, răutăcios, iar în acea zi din urmă i-a fost dat să vadă Lumii totul și nimic, orice, cât timp în ape nu-nota, în ceruri nu zbura și pe pământuri nu pășea, iar al lumii nu era, căci satyrul era bun, iar dracul rău, și nebunesc, și roșu de furie, și mijloc pentru el nu exista. Și-a zis așa: - "Muzica sfârșitu-s-a. Să-nceapă zgomotul!"

TITI DAMIAN

UMBRA NEȘTIUTEI

(urmare din numărul trecut)

Atunci, jos, am auzit o voce, era a tatălui meu, care mă sfătuia ce să fac, mai mult ponunciindu-mi cu o teamă în priviri: „Lasă-te și mai jos pe creangă, spre vârf, o să se aplece și mai mult cu tine, să fii mai aproape de pământ, lasă coșul să cadă, apoi desprinde-te de creangă și dă-ți drumul în brațele mele”. Așa am făcut. Cine l-a adus sub cires în clipa aceea?

- Și eu, pe când aveam vreo 12-13 ani, într-o toamnă târzie, trebuia să ajung acasă de la școala din satul vecin, dar n-am mai luat-o pe drumul știut, care, ce-i drept, era mai ocotit, căci urmărea meandrele unui pârau ce se scurgea de sub dealul din dreptul satului. Un vecin de-al gazdei mele, știindu-mi traseul și gândindu-se probabil că e mult noroi pe drumul de pe gârâ, pe unde o luam de obicei, mi-a sugerat s-o iau de-a dreptul pe o potecă ce, într-adevăr, scurta mult drumul, printr-o pădure de stejari. Nu mai fusesem niciodată pe potecă dar, după ce-mi fixai reperatele, n-am stat mult pe gânduri. Urcușul era destul de anevoios, însă mă bucuram că pământul se zbicise, era mai mult nisipos, uscat de un soare ce aducea cu el o primăvară lenșă. Ajunsesem pe vârf, mai mult un platou, și dibuiam destul de greu poteca printre stejari și prin fel și fel de mici arbuști pe care, uneori, trebuia să-i sar, așa erau de deși, mai ales că pământul era acoperit cu un strat destul de greu de frunze maronii, aproape putrezite. Călcăm aprofundându-mă peste frunze și peste vreascuri, înaintarea devenise tot mai obositoare, simțeam nevoia să mă odihnesc și chiar am făcut-o, rezemându-mă cu spatele de un stejar. La un moment dat, îmi aruncochi ceva mai departe, la o azvârlitură debăț, într-o margine de poiană, unde soarele se strecura cu greu printre crengi, proiectându-le și țesându-le în mi de umbre încolțite peste arbuștii de lângă un lac nu prea mare, format din ploii. „Ce să fie cu vițelul acesta aici, în inima pădunii?” îmi zic eu, observând animalul culcat între crengile de la rădăcina copacului de dincolo delac. Cum aveam ghiozdanul pe spate și mâinile libere, bag degetele în gură și dau un fluierat scurt. Căutam din priviri vaca, știam că trebuia să fie prin apropiere. Era ceva obișnuit ca oamenii să lase slobode vacile prin pădure, dar le puneau la gât câte un clopoțel, să le găsească mai repede. „Dar cum să ajungă o vacă tocmai din Ulmet aici în pădure?” mă întrebam. Vițelul, la fluieratul meu, a ridicat ușor botul și-a mișcat în sus și în jos urechile, scuturându-și capul cu un ușor strănut, de parcă ar fi vrut să-mi reproșeze că l-am trezit din somn. Atunci mi-am dat seama că nu prea semăna a vițel când s-a ridicat în cele patru picioare, dar nici la altceva ce ar putea să fie nu m-am gândit. Am trecut mai departe băjbând poteca, fluierând și întorcându-mă din când în când, nu atât cu teamă, cât de curiozitate, să văd dacă se vede vițelul sau se aude clopotul vacii. A mers cam vreo câțiva zeci de pași în urma mea, fără să se grăbească, apoi a cotit-o, dispărând undeva într-un hățș. La un moment dat, chiar am pierdut poteca și am nimerit în niște curpeni încurcați, din care cu greu am ieșit. Pe măsură ce înaintam, poteca abia se mai simțea sub picioare, trebuia să dau mereu la o parte gherghini, măceșii și crengile care mă înțepau, mă zgăriau, mi se ațătau de ghiordanul din spate care devenise din ce în ce

mai greu. Am ieșit la lumină cu mare greutate, mai mult mi-era teamă să nu mă rătăcesc, fără să mă gândesc la vreun pericol. Așa am acasă, le-am povestit alor mei cum de am ajuns așa repede, mai ales că se mirau de ce nu-s prea murdar de noroi pe cizme. Îl văd pe tata că i se măresc ochii în cap, ridică fruntea odată cu sprâncenele, se uită speriat la mine, cercetându-mă de parcă atunci mă vedea pentru prima dată și pipându-mă să se convingă că sunt întreg: „Să n-o mai iei niciodată pe acolo, să vii pe drumul știut, căci pe acolo nu circulă lume!” Ieși apoi din casă, îl aud că spune mamei: „Lupoica aia cu pui din Muchea Boșovei uluia fost. Azi-noapte a mâncat capra lui Nicu de pe Ulmet. Dacă nu era sătulă...” Vă să zică, brațul celălalt al destinului a făcut ce-a făcut, a luat lupoica de la spate, a dus-o la capră, a săturat-o și, când am trecut eu fluierând cu degetele în gură pe lângă ea, m-a lăsat în pace, fiindu-i lehamite. Dacă s-ar fi luat după mine și m-ar fi prins în hățșul de curpeni unde mă încurcasem? Mult mai târziu, în anumite împrejurări, îmi venea în minte experiența aceasta și mi se pare că uneori, când trec printr-o pădure, ceva mă urmărește tiptil- tiptil, mă pândește pe aproape, gata să se arunce asupra mea...

- Mai era puțin timp până să intrăm în sală și, nu știu de ce, m-am îndepărtat de colegi, am intrat singur în prima cofetărie. Așteptam liniștit savarina comandată când, două eleve, probabil și ele veniseră la concurs, de la o altă școală, intrară ciripind, îndreptându-se spre vânzătoare, după care am simțit că una din ele trăsese cu coada ochiului spre scaunele libere din dreptul meu.

- Putem să ne așezăm și noi? Sunt libere?

M-a surprins tonul direct, fără prea mult protocol al unei mai îndrăznețe și mai slăbuțe. Cealaltă, parcă mirată că mă vede, mânca în liniște luând din savarină câte un vârf de linguriță, privindu-l mai întâi curioasă, învărtind lingurița pe toate părțile, apoi savurând feliața din vârful linguriței, ca și cum ar fi vrut să prelungească plăcerea la nesfârșit. Aș fi vrut să-i umăresc de la început ochii, dar preocuparea ei făcea să-i țină pleoapele mai mult în jos, făcându-mi cuiozitatea și mai mare. La un moment dat, îndreptând privirile spre vânzătoare, cerând un pahar cu apă, a lăsat să mi se descopere niște ochi mari, prea mari, prea migdalați pentru chipul ei, pe care-i roteai într-un fel anume, lăsând nemișcată o față tristă, parcă suferind de, acoperită de un păr cu reflexe chihlimbarii, ușor ondulat, bogat, încadrând un chip asiatic, de culoarea grăului dat în copt. Erau niște ochi prea mari deschiși, prea sinceri, prea triști, în fața cărora mă simțeam intimidat. Am tresărit privind-o, încercând să-mi amintesc unde am mai întâlnit acest chip. Cred că observase și ea aceea insistență a privirii mele care, în loc s-o stânjenească, încerca să-mi răspundă, citindu-mă, ușor speriată, spunându-mi, parcă hipnotizată, în șoaptă, ceva ce numai eu trebuia să aud: „Nu mă mai pri vi așa!” Urmă un oftat, ieșit de undeva din adâncul sufletului.

Un oftat care mi s-a transmis, oprindu-mi-se în nodul gâtului, ținându-mi, nu știu pentru cât timp, răsuflela. Nu-mi venea să cred că fata pe care o visam, cu chipul căreia adomeam în fiecare seară și care-mi strigase peste văi și peste dealuri la schi, s-o urmez, era acum aici, în fața mea. Îmi venea să întind mâna spre chipul ei, să mă conving că într-adevăr este ea în realitate, că nu este umbra ei. Un fior pe care nu l-am mai putut niciodată defini a trecut prin mine, m-a copleșit când am auzit-o șoptindu-i kolegei ei, domol, parcă pentru mine:

- De ce se uită așa la mine?

- Să mergem, trebuie să intrăm în scenă, ceilalți s-au și adunat deja! o grăbi cealaltă, fără să-i răspundă.

Aș fi vrut s-o împlor să rămână, aveam atâtea să-i spun, dar numai puteam comanda nimic nici gândului, nici inimii mele. O încremenire mă cuprinsese privindu-le cum se îndreaptă spre ușa întredeschisă. Am mai reușit să prind doar o li cărire de privire, ca o speranță, ca o încurajare, însoțite de un regret trist, ce venea parcă dintr-o altă lume, necunoscută mie. Apucasesm să prind și să păstrez din frânturile conversației dintre ele numele rostit de cealaltă sporovăitoare. Parcă-i zicea Tonia sau Sonia, n-am înțeles prea bine. Rămăsesem acolo paralizat de întâmplarea prin care trecusem, dar mai ales de coincidența numelui pe care îl visasem și-mi dădea târcoale de atâtea timp, ceva se învătea cu mine și în mine, nu-mi mai dădea seamă unde este vis și unde este realitate, când mai mulți colegi au deschis buluc ușa, strigându-mă grăbiți și alertați:

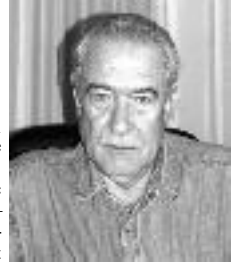
- Hai, vino repede la adunare, să ne pregătim, că trebuie să intrăm și noi în concurs peste un sfert de oră, până ne adunăm, până ne aranjăm, treceti împul!

- N-a durat prea mult așezarea noastră în scenă. Dispunerea a 120 de coriști nu era prea greu de făcut, chiar dacă evoluam într-o sală necunoscută, căci ne știam bine, după multele repetiții, locurile, rândurile, treptele. Nu mai trăisem însă, în direct, cu spectatori într-o sală arhiplină, tremurând de emoție după cortină, cu un juriu republican, într-o liniște de catedrală, o astfel de experiență, solemnă pentru noi. La repetițiile aproape zilnice de la școală eram doar noi și profesorul, care ne obliga s-o luăm de la capăt la cea mai mică scăpare, la orice semit-on greșit. Repetam până noaptea târziu, până ne apuca o stare de disperare, de sfârșeală, dar nu renunțam nici noi, nici el. Eram ironizați cu replici dintre cele mai pline de umor rostite în timpul repetițiilor de către dirijorul nostru, de care ascultam aproape hipnotizați. Replicile lui aveau savoare, ne relaxau, nu ne supărau, din când, îl îndrăgeam, ne obișnuisem din clasă cu ele, intraseră deja în folclorul școlii: „Cânti ca o cizmă!” sau „Cânti ca o lăptăreasă în piață!”. Unii dintre noi aveau obiceiul, luat de la lecțiile de vioară, să țină ritmul cu piciorul, bocănând, fără să-și dea seama că-l irită, în podea, ceea ce-l exaspera pe „nea Stoica”. Nu scăpa ocazia să mai anunce încă o expresie specifică: „Dai din picior ca calul!” Savuram și noi și el acofonia din propoziția însoțită de un zâmbet din colțul gurii, abia perceptibil, căci începuse să ne placă. Îliertam și ne ierta, apoi, trudiți, mergeam mai departe cântând, până când îl auzeam spunând mai mult pentru el, dar ne făcea plăcere: „Azi n-ați mai cântat ca niște cizme, ci ca șoșoni! Aia mai ai lui Cara, din debara!” Îmi simțeam solidari cu noi împotriva profesorului nostru de fizică, față de care toată clasa, fără excepție, simțea o repulsie totală.

Dintr-o dată aici, pe scena aceasta unde, dincolo de cortină, se afla un juriu necunoscut, în sală mai multe sute de spectatori ne așteptau, dar mai ales acele lumini puternice proiectate pe noi din toate unghiurile odată cu desfacerea cortinei, totul apărea altfel, eram alții, eram în fața unor necunoscuți și a unui juriu, ceva cu care nu ne mai confruntasem niciodată. Am rămas înghețați, acolo pe treptele scenei, în semicercuți, dirijorul nostru deveni se mai mic decât îl știam. S-a îndreptat spre centru, ducând cu el umbrele trupului său făcute de proiectoarele care-l fixau din toate direcțiile. Nu-i mai auzeam vocea, îi citeam doar buzele, îi urmăream încordate gesturile. Făcea niște semne pe care noi le știam pe dinafară. Mai întâi își aranja stereotip cravata, ridică ușor diapazonul cu dreapta lovindu-l numai el și ia cât de tare cu un singur bobămac din stânga, îl ridică ușor până spre urechea dreaptă, ascultându-l cu o încordare pe care ne-o transmitea și nouă din priviri, făcea apoi să dispare în buzunaru de sus al hainei, dincolo de colțul batistei înflorate.

(continuare în numărul viitor)

CONSTANTIN XENI: EVOCĂRI LITERARE

MARIAN ȘTEFAN

Acum mai bine de trei decenii am răsofit în grabă câteva pagini dintr-un manuscris inedit purtând semnătura lui Constantin Xenii (1878-1963), pe numele său real Zender. Jurist, om politic, publicist, în două rânduri, pentru foarte scurte perioade de timp – 17 decembrie 1921-19 ianuarie 1922 și 26 februarie-1 octombrie 1934 – ministru în guvernele conduse de Take Ionescu, respectiv Gheorghe Tătăreanu, este menționat în deosebi ca autor al unei valoroase monografii consacrate lui Take Ionescu. De-a lungul anilor, câteva fragmente din acest manuscris intitulat *Portrete politice* au fost reproduse în revista Magazin istoric (1975, 2001, 2002) și în volumul Titulescu pro și contra, îngrijit de George G. Potra (Editura Enciclopedică, București, 2002). În toate cazurile însă au fost preluate pagini consacrate unor personalități politice evocate în prima parte a manuscrisului, care a dat și titlul volumului. Acesta conține însă și alte două secțiuni: una închinată figurilor ilustre ale baroului românesc de altădată și o a treia intitulată Evocări literare.

Acest ultim capitol dorim să-l facem public prin intermediul revistei Helis, căreia îi mulțumim pentru a amabila găzduire. Dar mai întâi să spunem câteva cuvinte despre manuscris.

Om politic cu vederi și convingeri democratice, adversar al mișcării legionare, dar și al regimului politic instaurat de regele Carol al II-lea, C. Xenii a părăsit România, în perioada celui de Al Doilea Război Mondial trăind în Elveția, unde, din cauza evoluției postbelice a țării noastre, a rămas până la sfârșitul vieții. În anii exilului a redactat volumul pe care n-avut bucuria să-l vadă tipărit. Mai mult amănunte aflăm chiar din Prefața pe care o redactase și o datase august 1942. „Aceste pagini le scriu în pribegie. Nu știu când, nici măcar dacă ele vor putea vedea lumina zilei. Prin fumul orașelor incendiate e greu să întrezărești viitorul. Când scriu în aceste rânduri cea mai monstruoasă din catastrofele omenei pustiește lumea.“ De ce a scris? „Am simțit nevoia să evadez din acest îngrozitor prezent și să încerc a evoca o epocă mare, o epocă în adevăr luminoasă a istoriei noastre. Am încercat să trezesc amintirea unor umbre ilustre din trecut [...] Rog pe cititorii acestor pagini să nu caute în ele biografii în înțelesul didactic al cuvântului. Nu biografii m-am încercat să scriu. Am urmărit altceva. Mi-am propus să fixez o serie de portrete sufletești – dacă mi se permite cuvântul – o frescă morală a figurilor care au bine-meritat de la patrie și m-am silit să împletesc acele portrete în chip cât mai strâns cu evenimentele în mijlocul cărora am trăit. Scriitorul acestor rânduri a avut neprețuitul privilegiu de a fi trăit în apropierea acestor bărbați și totu-i-a cunoscut. Cu unii a conlucrat chiar ani de-a rândul. M-am silit înainte de toate să fiu veridic, călăuzit de convingerea că o carte de acest fel nu merită să fie scrisă fără respectul întreg al unei corecte obiectivități. De aceea n-am ezitat a releva alături de marile însușiri ale acestor bărbați și unele curiozități ale temperamentului lor, așa zice chiar unele slăbiciuni. Am făcut-o nu numai din scrupulul exactității dar și din credința că nici un detaliu nu este lipsit de interes când e vorba de viața oamenilor de ieri din comun, adevăr exprimat așa de pitoresc de cuvintele lui Goethe: «Omul superior nici nu vorbește nici nu țace, nici nu umbli nici nu șade, nici nu lucrează nici nu doarme ca omul de rând». Când zugeră ceva omului nu trebuie să leie și nimic din ceea ce au, dar cred că nici nu ești obligat să le dai ceea ce n-au.“

Și acum, să-l însoțim pe autor în nostalgia sa călătorie prin lumea literară a Bucureștilor de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui următor, cu convingerea că cititorii acestor pagini vor găsi ei înșiși o clipă de meditație în hățișul zilelor pe care ne este dat să le trăim. În preluarea textului am respectat cu strictețe manuscrisul original, singurele noastre intervenții rezumându-se la actualizarea normelor ortografice și introducerea unor scurte explicații marcate prin paranteze drepte.

Ce ironie! Tocmai în ziua când scriu aceste rânduri pentru ca să evoc câteva din acele nobile umbre care au preferat să-și închine viața nucerilor materiale și trecătoare, ci comorilor spirituale și Frumosului etern, îmi cade în mână *Le Temps* din 27 noiembrie 1941, care se tipărește acum la Lyon. În el citesc într-un colț, cu litere mici, o informație de necrezut: 33 din statuile de bronz care împodobesc piețele Parisului vor fi trimise în uzinele de armament și topite, puterea ocupantă [Germania] are nevoie de bronz pentru... tunurile ei!

Astfel, printr-o ceste monumente – mândria de ieri a Parisului – vor deveni tunuri germane statuile fiziologistului Claude Bernard, a chimistului Berthelot – zice *Le Temps* –, a lui Comille, a lui Pascal, a lui V. Hugo, a lui Voltaire și a lui Shakespeare!

Multe, multe fapte de război n-au consternat. Dar această barbarie, această faptă josnică și de așa mică utilitate, acest dispreț insultător față de geniul omenesc, m-a consternat.

Imaginea surzătoare a genialității Voltaire și cea elegantă apariție a lui Shakespeare din bulevardul Haussman, oameni care au onorat pentru vece spiritualitatea umană, transformate în tunuri ucigătoare de vieți și puse în serviciul inamicului!

... Și totuși, n-am nici o îndoială că spiritul învinge întotdeauna materia, și mai cred că încet-încet monumentele marilor generali care seamănă moarte vor ceda locul marilor gânditori și a celor genii – ca Pasteur – care au iubit și semănat viața.

De aceea, evocarea vieții literare de acum 40 de ani [adică din 1901] rămâne actuală. Delavrancea are un bust de mamoră. El nu va fi topit. Și nici al lui Vlahuță sau al celor care vor urma. În zilele negre de azi e o consolare a te refugia în câteva din amintirile unei epoci de idealism și de omenie.

Amintirile literare ce aș dori să schițez sânt mai redate ca celelalte. Dacă îmi permit să vorbesc și de cele care mă ating personal o fac numai în măsura în care în ele pot mai bine să evoc câteva personalități ilustre pentru uzul generației de mâine.

În lumea artelor am trăit decât vreo șase ani, anii primei tinereți, anii dulcii ai iluziilor, când visul domină realitatea, când cele eterne, cele imateriale se înfrățesc așa de ușor cu ameițitoarea vârstă a celor douăzeci de ani abia împliniți... Setos de a citi și pătrunde cât mai mult din comora lăsată de poezii și gânditori omenirii, mă instruisem de timpuriu mai mult decât colegii de vârstă mea. Citisem de toate. M-au impresionat însă în deosebi poezii germane. Și cum eram familiarizat cu limba germană, căci primii mei cinci ani îi învățându-i făcusem în școala evanghelică din București, citeam în original pe Goethe, pe Schiller, pe Lenau, pe Heine. Atât de adânc mă impresionase geniul lor, încât nu știucum m-am simțit într-o zi izbit să traduc în versuri românești câteva din poeziile lor. Și n-a fost mică surprinerea mea, când am văzut că reușea să redă în versuri destul de corecte gândul întreg al acestor poezii. De aia izbăvisem liceul. Înscriș la facultate puteam de acum intra în fiecare zi în frumoasa, în strălucitoarea bibliotecă aregală a Fundației Universitare „Carol I”, clădită prin dăruirea înțeleptului suveran. Când după 20 de ani m-am întâlnit odată cu bătrânul independent al bibliotecii m-a recunoscut. Era pensionar.

– Miaduc bine aminte de d-ta, îmi zise el, veneai zilnic cel d-întâi și plecai cel din urmă.

Într-o zi am trimis prin poșta la *Adevărul literar* două mic i strofe dintr-o cunoscută poezie a lui Heine. O nimica toată acea poezie. O citisem în celebrele lui *Lieder*. Simplă de tot, aproape naïvă dar surprinzătoare de mișcătoare, tocmai prin efectul direct și sincer al versului. Îmi amintesc traducerea mea care suna cam așa: „Un tânăr iubeste o fată / Dar asta pe-un altu-a-ndrăgit, / Iar asta iubeste pe-o alta / Cu care s-ași logodit. // Acea sta-o veche poveste / Dar veșnic rămâne-a nouă. / Iar cui i se-ntâmplă, sâmanul! / Își stă și inima-n două.“

Când am văzut sâmbătă acea stă producție de licean, tipărită aveea în coloanele unei reviste, bucuria mea amestecată cu mândrienus-ar fi putut descrie. Nu-mi aduc aminte să fi simțit până atunci o bucurie mai mare.

Presa era pe atunci onorată de două talente remarcabile: Constantin și Anton Bacalbașa. Primul, prieten cu Nicu Filipescu, era conservator. Minte călă și serioasă, cult și pătrunzător, era o plăcere să-l citești. Și până la bătrânețe (a mutit numai de câțiva ani) articolele sale din *Universul* erau tot ce se putea scrie mai frumos,

mai limpede și mai curajos. A fost un mare ziarist.

Fratele său mai mic Anton – Tony Bacalbașa – nu-i semăna decât în talent. Avea chiar mai mult decât Costache. Tony era foarte mic, slab și palid ca o lămie. Era fizic. A și murit la 35 de ani. Un cap mare, măhdiv, cu ochi mari deschși, extrem de inteligenți, contrasta cu acel trup fragil de copil rachitic. Era un pachet de nervi și de spirit. Ca ideea era democrat. Slab cum era făcuse totuși armata. Viața de cazarmă, cu brutalitățile și ciudățeniile ei, îl impresionase adânc. El tipărește un volum satiric din viața militară, care a avut un succes imens. Încurajat de această prematură faimă scoate cu succes crescând revista *Moș-Teacă*. Ce risipă fermecătoare de spirit! Se avântă în câmpul literelor cu studii și polemici de artă. Într-una din aceste polemici se ciocnește de pana caustică a marelui Hasdeu. Publicul urmărea cu pasune acest duel de spirit. Era spectacolul senzațional de duminică. La un moment dat, Hașdeu, atins de o săgeată cam crudă, răspunde că încheie polemica deoarece „dl Dac nu mai respectă nici părul alb“. „Nu, răspunde Tony duminica viitoare. E uștu să respect părul alb. Dar când îmi cade în ciorbă îl scot și îl arunc!“

Direcția *Adevărului literar* aparține a atunci lui Tony Bacalbașa. Și așa l-am cunoscut. Tony a fost primul meu contact cu o celebritate literară.

Înclinația mea literară, încurajată așa de mulțumitor, m-a făcut ca din a cea zi să consacru poezilor fiecare ceas pe care-l puteam fura matematicilor sau chimiei. Duminicile renunțam fără ezitare la plăcerile adolescenței și citeam cărțile pe care antîcarul Pinath, înalt și prost cum îl mai în minte, binevoia să mi le împrumute pentru 25 de bani pe săptămână.

La el am găsit și poeziile lui Téphile Gautier, impecabile ca formă, pline de culoare, încărcate de imagini. Am tradus îndată *Beduinul*, care începea cam așa: „La Bon, când văzu marea pentru întâiași dată / Un beduin arab venit din El-Kantara...“

Apoi m-au impresionat scurtele inspirațiuni quasi-epigramatice ale vechiului Acreon de acum 500 de ani înainte de Christos. Poetul veselie, optimistul cântăreț al vinului, al iubirii, al freneziei de viață, m-a ispirat să-l traduc în întregime. Îmi amintesc în deosebi de o scurtă poezie care începea: „Și dacă a zi am părul alb / Fetițu, nu fugi de mine...“, pentru a sfârși spunându-i feteții că și pe câmp printre lanurile coapte de grâu surăde adesea și câte un mac frumos.

Și publicam mereu aceste traduceri când la o revistă când la alta. Acreonicele ar putea forma un volum.

Mai târziu am îndrăznit să mă urc la Schiller și la Goethe. M-am tradit cu *Clopotul* lui Schiller și am tradus în versuri și cele bra baladă a lui Goethe *Cântărețul*. Doi cântăreți ambulânți din Evul Mediu, unul bătrân, altul tânăr, ar fi adevărați boemi autentici cântau dezințersă și pentru dragostea artei pe la poarta celor bogați. Ajunși odată la poarta unui crai regesc, acesta îi aude și i cheamă în castel. Bătrânul cântă, cântă dumnezeiește și farnecă ilustra asistență. Dar când craiul regesc întinde cântărețului un lanț de aur, bătrânul refuză, spunând că acest dar nu e pentru un biet om ca el: „Germanul cel mai iscusit / Să poarte lanțul aurit / Și toată graja țării...“ Și balada sfârșea cu această simbolică profemie de credință a artistului boem, o definiție a artei romantice și dezinteresate: „Eu cânt ca pasărea din pom / Sub frunze pitulată / Și de-am putut răpi un om / Nu-mi trebuie răsplată. / Dar de mi-ar fi permis să spun / Aș cere vinul cel mai bun / În cupa cea mai scumpă.“

Îl-au adus. La deșertat. A făcut Curții o caldă urare de noroc și a plecat aliniștit mai departe. A ceașta traducere a fost din întâmplare citită de poetul Alexandru Vlahuță, care pe atunci era în apogeul reputației sale. El se interesă cine sânt. Și-a exprimat dorința să mă cunoască. Și iată prin ce întâmplare am avut cinstea să-l cunosc și să mă bucur apoi de prețioasa lui prietenie, afectuoasă și proteoat. Întâmplare! Da, încă o dată mi-am zis că viața nu e decât un lung lanț de întâmplări fortuite. Nu știm nicodată cum și prin ce putere hazardul unui mic fapt, unei prietenii chiar departe de noi, poate schimbă cursul existenței noastre. Noi ne închipuim că ne formăm viața noi înșine. Dar nu noi, ci hazardul ne-o fixează.

(Continuare în numărul viitor)

TUDOR CICU

Cântecul de dragoste

Nu v-au prins în plin câmp furtuni niciodată
Nu v-au dat roată stoluri de corbi țipători?
Și-acum mai aud, mai aud uneori
Tropotul unui cal pe câmpia tărcată
Sub zarzării-nfloriți, pe când se auzea mai mereu
Cântecul de dragoste al bunicului meu:
„De friguri zaci și te scoli
Dar de asta zaci și mori... și mori”

Unde mai e noaptea, de fulgere brusc sfâșiată,
Cine pe calul cel roib s-ar mai abate mereu
Acolo unde o fată poate mai suspină din greu
Și aprigi luminițe în ochi i se-arată?
Iar vorbele spuse, ca talângi de aramă
Sub zarzării-nfloriți răsunau fără teamă.
Mândru mai era bunicul în șa,
Mândru și frumos ca un zeu.

Azi sub cerdacul cel vechi, doar mă-ngână
Hulubul sălbatec, cu versu-i ciudat.
Din lumea aceasta bunicu-i plecat
La zarzării plânși, doar norii se mână
Dar dinspre bolți, sau undeva-n empireu
Cântecul de dragoste al bunicului meu...
„De friguri zaci și te scoli
Dar de asta zaci și mori...”

Tablou de familie

Cerne zăpada pe satul pitic
Clopotul calului sparge câmpia
Tata îmi face cu ochiul- peltic,
Eu dau chiot, dar stric armonia.

Dar satul rămâne în urmă sub deal
Creste răzlețe zimțuie zarea
Țipătul mamei, e fără egal
Și sania urcă, greoaie, cărarea.

Doamne, mai rabdă, nu-i timp să mă nasc
Ai grijă de mama, fă-i tatei pe plac
Calul tresare când calcă un vreasc
Și până la spital, mai e – cât un veac!

Vis colul prin bozii, suflă de nu-i chip
Dă-i bice tată, aș fi vrut să strig
Dar pe-un braț de paie apuca să țip
Sub o cergă doar, înger peste frig.

Lângă mama-n ramă, noi doar niște prunci
Sub cerul ca de plumb- cât stihia
Hei! Cuvinte să fi avut eu atunci
Aș fi spus, s-a născut poezia!

Cântec la daira

S-au umplut de mierea toamnei
Toți gutuii din grădină
Iar tu treci ca unda apei,
Doamnă Chiră Chiralină
Stă înfipt în zbor hangerul
În pridvor pri ntre nuntași
Și furată plecî în lume...
Doamnă Chiră, cui ne lași?

Că nici vulturi pe sub munte
Între stânci n-or face pui
Și nici dropi prin ciulinii
Din văzduhul nimănu.

Doamnă Chiră... sub mesteceni
Un poet ciupește struna
Tot mai slab, pierdut i-e versul
Sus pe bolți, buimacă luna...

S-au umplut cu mierea toamnei
Toți gutuii din grădină
Tu fele s-au spart la zvonuri ...
Doamnă Chiră Chiralină

Zarea de dincolo de poem

Corbi de noapte roiesc ca mazărichea austrului
să-și caute cuib prin potecile de stufuri
ale acestui poem
te știam cu degetul pe trăgaci
dar și acele dorințe mai vii ca scânteia
annarului

chemările tale.

Clipocea apa în ulciorul amăgirilor,
clipocea
apa destinului meu:
vezi, e doar vis; s-au ivit zorii!
Șireții tăi ochi de vulpe
agitați ca frunzele toamnei
împinse de zvonurile iernii pândind
la zenit
petice zdrențuite pe sârma de rufe a zării.
“Mai așteaptă până trec
zarea dincolo, mai așteaptă și tu îngerito!”

O stea întin de botul ei u med
taie uimirea cu spada cuvântului:
- Cum s-a dus vara iubirii; s-a dus!...
ca un fulger ursit să alunge norii
ca un galop pierdut în câmpie.

Tu cînți șoptit în zarea acestui poem
și mie îmi tremură degetele
pe ultima ta epistolă
ca un cearșaf pătat de ruj
și el, un drăcușor schimonosit
pe trăgaci.

Epistolă mamei

Îți scriu; n-am pe ce – doar o frunză de tei
M-am uitat mamă alungat din cetate, la ei
M-am uitat cu lacrimile amândouă
Magii aveau stele pe ochi, stele de rouă
Și nici o mirare din care s-alungi
Cuvântul ursitei, pe rug să îmi frângi
-Dar, te minunează tu mamă
te minunează și plângi!

După cum știi, adormisem pe-un nor
Ce vroiau ei, să m-arunc sau să zbor ?
Presimt că o să ningă-n cetate
Că au să mă sângereze, să-și facă dreptate
Să mă singurească prin mări și spelunci
Din care tu oase te vei chinui să îmi strângi
-Minunează-te mamă, te minunează și plângi!
A trebuit mamă, să mă rog a mă naște
Frunza rubinie din raiul tău - a o paște
Și tremura îngerul în strana ochiului meu
Palid și trist, chiar mirat ! –și știam că ți-e greu
Tu poate ai vrea, cu mâinile a rugă, prelungi
Vorba ursitoarelor, sub lacăt, în sipet să strângi
-Minunează-te mamă, te minunează și plângi!

De-aceea vă zic: trageți cu arma acestui poem
În iubita și patria, poetului pentru care mă tem
Tu nu-nțelegi mamă?-când două inimi mi-ai dat
Una în cer, vulturului meu de zburat
Iar pe cealaltă, cu dorurile mele nătângi
Pierdute în lume –chei!- cât au vrut
să-mi străpunși.

-Și, te minunează tu mamă
te minunează și plângi!

Frumoaso...

Sunt cel mai liber poet din oraș
Nu știu pe-alcineva să-mi conteste
Ecoul și colbul, stărmită sub pași
Frumoaso... din rai de poveste!

Și-ți spun că nu-i vremea să știi
Ce glonț mai pândește-n tranșee
Ce armă veghează când scriu
Frumoaso... din Calea Lactee!

Acum chiar un fulger de-aș fi
În templul din visele mele
Cu cântec cu tot m-aș zidi
Frumoaso... din ploaia de stele!

Sunt cel mai liber poet din oraș
Tu, mierla desprinsă de glie
Pomiți vânătoarea; sunt primul arcaș
Frumoaso, tu ești poezie!

DE-A RÂSU' – PLÂNSU'

I) Partea liturgică a slujbei se apropia de sfârșit. Stația de amplificare își îndeplinea perfect funcția de mijloc modern de pastorație.

Încet, încet preotul paroh trecu la momentul care-i plăcea cel mai mult - numit predică. Perorația sa dezbracă sacralitatea, coborând în arealul cât mai lumesc, cu permisibilitatea folosirii unui limbaj mai profan:

- *Scumpele mele enoriașe, vă rog să nu mai puneți bomboane în colivă, întrucât mi-au murit foarte multe găini, încându-se cu ele.*

II) Cu chipul răvășit, parcă era boncâit de toți dracii. Se uita fix într-un loc, însă fără vedere. Obsedat de o idee, nimic nu-l mai sensibiliza. Repeta oricărui în tâlnit aceleași cuvinte:

- *Am premoniția că săptămâna viitoare voi trece în lumea celor drepiți.*

I se mai răspundea chiar într-o șuie, poate s-o mai potoli nebunul:

- *Colon ele, de ce atâta grabă? Soția ce vă zice? Revenea un pic lăsând timpul într-o gândire retroactivă:*

- *Soția din țicnit nu mă scoate și chiar singură se consolează zicând: >> lasă, soțule, la câți nebuni sunt pe stradă, dacă te adaugi și tu, aproape nici nu se cunoaște!*

Râd chiar cu poftă, molipsindu-l și pe interlocutor. Cu un chip alicit de un zâmbet – fără însă să-i ghicesc cauza, anxiosul mai adaugă:

- *Mă grăbesc, colega, ca să-mi termine meșterii grilajul, că până săptămâna viitoare mai sunt câteva zile.*

III) Privirile asistenților din sala de judecată o plesneau ca loviturile unui bici, concomitent cu vorbele sentențioase a președintelui de plen:

- *Inculpată, ce aveți de declarat cu privire la învinuirile ce vi s e aduc?*

Pârâta prinde curaj, se proptește adânc în parchet și răspunde pe un ton protocolar: - *Domnule judecător, este adevărat că am refuzat să-i pup în bot câinele vecinei, refuz bazat pe unele reguli destul de simple.*

Președintele chiar devine curios:

- *Adică?!*

- *Păi i-am pretins să-mi prezinte carnetul de sănătate al câinelui dovala că figurează pe listele de plată ale asociației de proprietari – răspund de pârâta într-o zoreală învâțată de la avocatul care o consilia.*

- *Și acum cum rămâne? conțin uă președintele interogatoriu, simțind că-n răspunsurile pârâței se ascund adevărate perle de alimentare a cazuisticii judiciare. Rumoarea în sală este greu de potolit. Pârâta profită și pulsează:*

- *Domnule președinte, pentru împăcarea noastră și închi derea dosarului, sunt de acord să-i pup în bot câinele reclamantei, însă cu o singură condiție. Judecătorul chiar devine curios și într-o sinceritate cuceritoare întreabă protocolar: - Și care este această condiție, stimată doamnă? o prinde în priviri de destăinuire președintele plenului.*

- *Mai întâi vecina mea reclamantă să-l pupe sub coadă pe al meu. Râsul se propagă pe chipurile tuturor. Lacrimi curg fără a lăsa urme de maculare. Mai mult gestual, stenodactilografa solicită apă de băut, căile de comunicare verbală fiindu-i oprite.*

VIORICA GHEORGHE

Îți scriu din depărtarea mea

Umbrele țin pașii...

Înnoiește-mi timpul cu privirea și numește pe rând îndoielile, iluziile.

Efemerele sinapse între amintiri dezlegate de mult mă recunosc după cum port înflorirea.

Trece-mă de în tâmplare...!

colecționară de tăceri am fost –

cavaler care-și uită mereu armura.

Indiferentă la trecere, la chemare,

o să las umbra la mal

să-ți în tâmpin sufletul la vărsare.

Când nu mai pot visa scurg timpul în cuvinte.

...Un deva, o toamnă mă caută.

Tresar în somn cu amăgirea unui surâs.

Orgoliul nu avea zodii

Primăvara încă e vis de tanagra.

Nerăbdătoare, floarea de cais

scutura în trebări și răspunsuri.

O bucurie care obosea

muta uimirea în grabă,

răsturna ordinea lumii.

Orgoliul nu avea zodii.

Totul purta nu me, își găsea înțeles

ca după o spovedanie.

Mărturia așteptată de o viață

nu mai abdica

în fața secunde ce părăsea

timpul.

Eram pământean

Crescusem într-un joc de-a v-ați ascunslea.

Un aliaj al viselor

m-a aruncat pe orbita verdului

până când toamna a cerut tribut

aripa ieșită din noapte,

Creșteam pe anonome valuri ca o provocare.

Paralelă cu liniștea, rivala nedreptății,

refuzam să mă risipesc

până la despărțirea de ape.

Creșteam pentru tine

gânduri păianjen; în suflet lava bucuriei.

Cu teama ispiteam uneori amăgiriile.

Pândeam binecuvântata așteptare,

cu freacă de curiozitate

Veșnică, nepotolita patimă.

Eram pământean...

Dădeam arvună

Nicio chemare nupândea ușa.

Încercată precum pietrele de

galopul cailor

vibrăm la culoarea îndoielii.

Tresăream la gustul amar al

mușurelui

cu dorița atât de departe

a încercării de fruct.

Dădeam arvună pentru o

primăvară

în care tăcută e numai umbra din

așteptare.

Cântec muncitoresc, seara, cu fereastra deschisă

Costel Bunoaica

Vine ploaia...

...crește iarba –

noi ne bandajăm speranțele, uite așa, de florile răului.

Suntem mai ușori cu un strigăt suntem mai săraci cu un fulg de pupăză, cu o înjurătură suntem mai liberi.

Îmi vine să strig - și chiar strig:

Dumneata, domnule Struț, însângerezi pământurile

cu păsări subțiri,

le fu ri pliscurile și bei cu ele,

dintr-o mie de cântece,

nebulia și frumusețea incendiului.

Dumneata, domnule Struț, ești un bețiv ordinar!

Vine ploaia...

cresc tu fele Veneției în paradisul promis.

Și era...

Ar fi putut să alunece

în vreo Nevadă destrăbălată

sau să se culce cu toate zăpezile sub cap...

Ar fi putut să danseze

sau să se înspăimânte de prăbușirea

luminii în frunze...

...Și era o femeie frumoasă, cu sânge

de pierdere verde...

Și era o femeie înlănțuită ca un

fruct oprit...și erai tu ...

și erai tu...

În numele tău

...; Și Ptolomeu a mai zis:

În numele Tău am aprins trandafirii

și i-am făcut să populeze această reavănă

întin dere de blândete amară.

În numele Tău m-am iubit pe mine în sumi

cu ciudă,

cu mânie,

cu ură,

cu teamă

și am locuit o secetă mărinoasă –

fii tu cea care izbăvește răul

și pedepsește-mă întru milostenia și pioșenia clipei

și oprește îndurerarea ce-mi sfășie duhul.

...; Așa a gândit Ptolomeu

și nu a lăsat vântul să-i împrăștie cuvintele.

Cu gura plină de stele

Acum e noapte!

Viața mea s-a mai retras cu un pas.

Pe când depun mărturie împotriva luminii

o gheară de leu spintecă-n două visarea

și nu se sinchisește nimeni că în arbori

e o foame sălbatică de aripi.

Acum e noapte!

Pe fața planetei a mai căzut un Poet

cu gura plină

de stele.

POETUL Gheorghe DOBRE în CĂUTAREA SINELUI

Legile firii

motto: absolut nimic nu-i în tâmplător pe lumea asta nedreaptă

Fascinat de misterul lumii exterioare, de „spectacolul pământean” - privind un „fluture/balansând pe un fir de iarbă”, observând o „albină rătăcită, noaptea”, „niște păianjeni, țesând...” pănze - poetul Gheorghe Dobre năzuie să caute, să afle, să descopere și taine ale lumii interioare.

Cartea „Devoratorii de iluzii”, apărută anul acesta la Editura HELIS, este „un pas” - cum mărturisește poetul în deschiderea volumului - încă un pas pe CALEA căutării, cunoașterii SINELUI, căutare începută în anii adolescenței, când liceanul Gheorghe Dobre scria și publi ca poezii, apărute mai târziu în volumul colectiv al membrilor cenaclului „Dor fără sațiu” - la Urziceni, în 1982 - „Cântece și semne”. Un sfert de veac de căutare. „Ce căutare!”, exclamă poetul în ciclul „Efectul de fluture”, uimit, biruit de bucurie! Visător și realist în același timp, creează o poezie încărcată de „cântece și semne”. Lirica sa este căutare niciodată sfârșită, a si nelui profund, aconștii ințepi de sine; meditație, spovedanie, vorbire cu Dumnezeu, cum e definită conștiința.

„Lipit de realitate”, explorând (prin „Exerciții de libertate”) eterne taine ale existenței, ale destinului - ale destinelor „puțin fericite/chinute puțin/lămurite/sau nu” - , tulburătoare imaginea ce ne-o dăruiește prin coperta IV - POEZIE și vizualizarea ei, realitate și visare-POEZIE - Lumea fascinantă, vie, a realității și Lumea visării - universul poeziei lui Gheorghe Dobre. Să trăiești visând, căutând sensul trăirii. Altfel viața nu are nici un sens. Învățătură aflată de poetul Gheorghe Dobre și de la duhovnicul de la Techirghiol, Părintele Arsenie Papacioc („Suntem pepământ nu doar pentru a trăi, ci pentru a înțelege pentru ce trăim”) și de la iluminatul Dostoievski („Taina existenței nu constă numai în a trăi, ci a ști pentru ce trăiești”). Altă paranteză: citise părintele Papacioc pe Dostoievski sau gândise la fel? Restul existenței - urmele pașilor pe nisip”. PAȘI pe NISIP - pe nisipul cunoașterii („știu că nu știu”), nisipul existenței, absurd trăită, de cele mai multe ori, dar nu absurd orânduit de Sus.

„Sinele este sursa tuturor necazurilor din lume” este moto-ul ales de poet pentru cartea „Devoratorii de iluzii”. Aforismul buddhist ar defini poezia lui Gh. Dobre, născută din sângerarea poetului în căutarea și aflarea SINELUI - „tărâm” la care năzuia în toți anii de la debutul de acum un sfert de veac, cu fiecare vers, cu fiecare poezie, cu fiecare volum (apărute în ani consecutivi, 1998, 1999, 2000, 2001, apoi 2005), „spre altceva mergând”, trecând prin „bogate neliniști”, „vânători de sens”, date de „incoerența alcătuirii de sine”, viziuni „despre singurătate ca esență a materiei”, „alunecare” de la teluric la celest. Volumul „Devoratorii de iluzii” dă o imagine de neuitat a fragilității, a vulnerabilității, a neputinței existenței umane prin metafora „fluturelui/balansând pe un fir de iarbă” - metaforă izvorâtă din aforismul unui înțelept: „În fiecare om este visul pietrei de a deveni aripă”.

„un pas/pe mare/doar atât/de aici până aici/o bătaie de aripă... ca o alunecare/de la ceva spre altceva/de la cineva/spre altcineva”.

Alunecare = vibrare, visare, zbatere, străpungere (inspirată imaginea copertei volumului), dar mai ales transformare, prefacere, restaurare (D. Stăniloae) a ființei, a ieșirii din... spre altceva, spre „altcineva”. „Efectul ui de fluture” - conotație a

mișcării pe orizontală - reacție în lanț „dintr-un colț al Lumii în alt colț al Terrei” - îi dă alt sens poetul Gheorghe Dobre, al altei cunoașteri, cea spirituală, al înțelegerii sinelui - „Efectul de fluture” devenit „MIT al fluturelui”, al Ridicării din teluric, din starea perisabilă, în transcendent, „fluture/balansând pe un fir de iarbă”, existența dilatăată... „și/peste toate/Doamne/cât cer!”

Poezia căută în sinelui, poezia posibilei regăsi ni a omului modern. Și iarăși căutare... suspicios, mirat, intat, poetul continuă căutarea sensului trăirii, tot cu durere: „lovești în marginile zilei/cum ai încerca/un pepene/verde/să afli...” ce există dincolo de aparente, de iluzia că ești fericit. E imaginea albinei, a „pașilor ei, rătăciti noaptea” (din necunoașterea, beznă... dată de setea, de lăcomia... pentru... a bogatului căruia i-a rodit țarina), strivită... de lăcomia ei.

Ciclul următor „efectului de fluture”, „calea trezirii”, oferă cititorului încă un pas făcut de poet în „căutarea sinelui” - trezirea conștiinței, fi încă „e aiurea ideea/să mori în somn/stivit de bunățate” - aluzie la motto-ul picturii lui Goya „Sommul rațiunii naște monștri” (ai avariției, ai răutății, ai orgoliului...).

Trezirea înseamnă ridica deasupra „muntelui de lucru inutile”, înseamnă zborul, visul spre Lumină (exceptională imaginea copertei I, tulburătoare invitație: „Îndrăzniți”, Ioan, 16,33), e depășirea stării de durere, sugerată de motto-ul cărții.

Durerea transfigurată, prin poezia trăirii în bucurie: Bucuria și Lumina nădejdi - bucuria și lumina lubirii, a cunoașterii, bucuria aflării Luminei (Cercurile - CER - având sursă „Scara lui Iacob” ?; Scara - cartea lui Ioan Scărarul ?; „Coloana” lui Brâncuși ?; pictura totemică a lui Țuculescu?)

Căutarea sinelui propriu, dar și sinele celui alt, ieșirea din starea de beznă, de orbire, continuă în ciclul „Aprapejoc”, jocul, nu ca manifestare ludică, ci jocul fluturelui „balansând” - căutând echilibrul interior, dar și înțelegerea cu/pentru celălalt, căutarea împăcării, trezind „câini ce rod pașii călătorilor/stricând potecile” (Miraj exact), evitând ruptura spirituală între oameni.

Îndemn la împăcare, ciclul „Liniișite strângeri de mâini”, fiindcă RĂUL nu e ontologic, substanțial omului în sine, ci voluntar, prin voia liberă, nevenindu-ne în sine, necunoscându-ne lumina din adâncul sinelui.

Treziri și iar căderi în visăni. „Plouă în cuvinte” în poezia lui Gheorghe Dobre, plouă de Sus, plouă șoptit și picăturile devin cântec. Durerea, dufferința, dat spre cunoaștere, devin bucurie.

„Ce căutare! și/peste toate/Doamne/cât cer!”

Cu lumina dinăuntru, din adâncurile sinelui, întrezărind lumina Cerului. „Trecere și petrecere/Fericit cel ce se trece”. Și totuși... „Nelămurită tristețe”.

Întoarcere la Buddha?

Elena CÂRJAN

Nota poetului: *E întoarcerea la sine. Adică la NIMIC. Dar poate că sursa tuturor necazurilor din lume este, de fapt, li coarea care asigură existența omenirii, greșeala fiind motorul care ne duce în toate direcțiile, adică ne ține viu.*

...când nu găsec subiect, scriu despre orice... noroi, ploaie, țigani, mizerie, absolut orice nimic, căutându-i fiecărui rostul...

Mi-am amintit, fără să vreau (deși nu consider asta decât o întâmplare planificată), un fragment dintr-un basm, edrept, citit demult, dar aparent normal, „Ivan Turbincă”. Cel de Sus caută să ofere tutorenților de pe pământ câte un dar. Înțeleg de aici că toate își au rostul lor pe lumea asta. Absolut nimic nu poate fi considerat întâmplător, asta din moment ce, mai devreme sau mai târziu, orice întâmplare își aduce contribuția în durarea alteia, de natură pozitivă ori i doamne ferește, nu Sunt foarte multe chestii ciudate în sfera asta. Mă refer aici la cea care se vede de pe lună desenată în albastru și verde. Revin. Ciudad de multe ciudațenii. Eu unul, spre exemplu, trăiesc o stare incredibilă „doar” gândindu-mă cum ar fi fost dacă n-ar fi existat nimic. Dacă nu existau viața, aerul, noroul, ploaia, țiganii... Nu am găsit niciodată răspunsul, însă am rețut de fiecare dată același spasm manifestat printr-un gol în stomac și o emoție zvâcnind sesizabil în piept. Nu înțeleg de ce, dar prefer să cred că toate întâmplările sunt planificate. Există pe lumea asta oameni care-și pun întrebări Mii de întrebări inutile, zihic. În mod normal, un chin. Aparențele înșală. Aceia nu-s decât genul de oameni cărora le place să plângă. Altă chestie ciudată. Dar aici am găsit motivul. Norocul. Numai persoanele norocoase preferă terapia fericirii prin lacrimi. Mai pe înțelesul „poporului” trebuie să ai ceva „bulan” să poți plânge fericit. Înainte de asta însă - căci trebuie să existe și un „dar” - acei oameni suferă chinuții de înțebări și gânduri absurde, nimicuri pe care ți ei le consideră amuzante. E una din legile naturii. Ale firii. Aceea că trebuie mai întâi să suferi mult pentru a putea apoi bucura pe deplin. Am auzit undeva o vorbă, nu mai rețin exact unde, dărtare e mă bucur că n-am uitat-o. Cineva zicea, răspunzându-și la întrebarea „de ce nu există decât fericire?”, că dacă n-ar exista tristețe nu am și să ne bucurăm. Adevăr profund. Tristețea și fericirea, mai precis binele și răul sunt încă de la facerea lumii încoace două variabile indispensabile una celeilalte. Fără rău nu există bine și punct E un tipar clasic dar ptu drace! cât de ciudat acela după care se fac legile firii. Cele ce hrănesc mecanismul timpit al acestei lumi. Alții, cei pe care-i înspăimântă moartea, se autoînșesc conchizând că „dac-am trăi puțin n-am mai avea loc pe pământ”. Unii îi consideră egoiști și cretini. Eu îi numesc „oameni deștepți”. Nimeni nu s-a mai întors „de dincolo” - asta din câte cunosc - așa că n-ai cum să știi dacă există așa ceva, decât dacă „încerci”. Eu însă nu mă grăbesc.

Înainte de următoarea idee pot afirma - pentru ca voi să nu mă contestați mai apoi - că sunt un patriot convins. Fanatic. Și-acum, ideea. Pe lumea asta există câte două feluri de fiecare. Proști sau deștepți. Optimiști dar și pesimiști. Norocoși și ghinioniști. Eu am mai descoperit una. Există două tipuri de „oameni” sau de națiuni. Luați-o cum vreți. Românii și restul. De ce spun asta? Pentru că dacă nu ai „norocul” de a te naște roman, atunci găsești posibilitatea de a alege. Ori eum-am născut român. Așadar nu pot fi decât pesimist Mai ciudat e că am găsit asta drept un noroc chior. Sau poate mă înșel opinând că realismul poate fi sinonim cu pesimismul. Mai sus afirmam fără dubiu ceva dubios. Că există pe lume o pereche pentru orice. Așadar, închizând și punctul „fira omului” cred cumva că optimiștii sunt indispensabili pesimiștilor și invers. De multe ori e nevoie de răbdare, calm și tristețe pentru a tăia elanul, căci, nu-i așa, graba strică treaba, dar la fel de adevărat e că deseori e nevoie de avânt, afrot și curaj pentru a depăși teama. Dau fără să vreau buzna înaltă problemă. Nu are grad, dar dacă ar fi să-i caut ar fi unul mai mare de 3. Frica și curajul. Nu mă refer aici la pumn, ultimul și cel mai josnic drum în afirmarea caracterului, vorbesc despre frica sau curajul ca moduri ale abordării vieții. Ale problemelor ei. Nu vreau să fibozefz prea mult, așa că vă îndemn s-o luați ca atare, dar să fiți fericiți că există. Așa cum sunteți. Și să nu doriți să vă schimbați.

...până una alta, numă pot declara decât foarte fericit că am avut norocul de a da peste un ghinion imens (mă refer la treaba cupânului fericit ce precede întrebările chinuitoare)...

...regret doar că nu-i-am apucat pă' nea' Nicu' și pă' nenea Iancu...

...despre astarămâne de vorbit mult și bine, nu-s eu în măsură, deci mă dau la deoparte...

...așa că „să se revizuiască” primesc, dar să nuse schimb nimica” - mă refer aici la legile alea ale firii despre care tot trângăeam mai sus...

Marius Gîrleşiu - elev clasa a 11-a B, Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Urziceni

CU OCHII PE HELIS (O NOAPTE CU EA)

Pentru cine ar citi acest articol și nu are habar de cuvântul HELIS, titlul ar duce cu gândul în altă parte...

Participarea mea la SALONUL DE CARTE mi-a fost mult, și iați de ce.

Am întâlnit câțiva prieteni: pe tacitumul Dobrică și pe logoreicul lui prieten care a ratat muzica, dar nu și comunicarea. Voi recunoaște că are hard oralist și atitudine de prieten cald și generos.

Îmi va face plăcere să-l revăd, dar obligatoriu în compania lui Dobre Gheorghe, altfel îi scade valoarea.

Am constatat încă odată cât de mult doresc oamenii să fie ei primii și mai ales că în orice împrejurare ei sunt cei mai importanți. Cazul cu VIOLENȚA, care devenise chiar omică demonstrație de violență în cadrul unui SALON DE CARTE.

O acțiune foarte reușită, cu o direcție de bibliotecă distinsă în public și harnică în acțiune conform programului pe care l-am citit și l-am discutat în vederea chemării mele acolo încă o dată, pentru care îi mulțumesc.

Am spus lui Gheorghe Dobre cuvintele sincere: "aș dori să scrii mai mult" și am făcut-o în public, pentru că el, Dobrică al lui și al nostru, este, contrar vigorii unor gesturi, un mare timid și poate și de aceea un mare poet și nu numai. O exemplifică excelentul articol FRAGMENTE, care face demonstrația că avem în „dirijorul” Helisului și un mare ziarist.

Am vorbit cu el doar câteva cuvinte. Nu era nevoie de mai multe. Eu cu Gheorghe Dobre am comunicat în lunile scrierii cărții lui cât nu comunică alții într-o viață întreagă. Lată de ce doresc ca el să scrie mai mult, pentru că orice cuvânt scris este o piatră tare, ouă, un hotar care este doar al lui.

Rețin din acest articol: "AU VOIE SĂ MINTĂ CU NERUȘINARE, PENIRU CĂ MINCIUNA A DEVENIT DECLARAȚIE POLITICĂ". Iată vigoarea de care vorbeam. Dar și demascarea pe față, bărbătește, a unei stări de fapt a unei părți a clasei noastre politice, pe care nu avem nici-un motiv să-o mângâiem, cu excepția unor falși ziaristi, angajați să facă slujba lor minciנוasă și să dea cu tâmâie.

Mi-a plăcut și titlul FRAGMENTE, care mi-a sugerat ideea de a ține această cronică pe bucăți de texte care merită reținute:

Din Nicolae Stan, excelentul demers de iluminare și cuvintele din Marquez: "viața nu este cea pe care ai trăit-o, ci aceea pe care ți-o amintești spre a o povesti". Mă regăsesc perfect în aceste cuvinte. Dar și în TRILOGIA RĂTĂCIREA, în aceste cărți pe care scriindu-le mi-am salvat viața.

Articolul celor doi Buzu, Creola și Vitalie, ne duce cu generații în urmă și ne demonstrează convingător că unii dintre cei ajunși în fruntea instituțiilor, și ieri și azi, au o adevărată știință în a-și forma "cirezii de bovine". Excelentă asemănare între adverbele de timp "Ieri" și "Azi".

Neobositul nostru Titi Damian (mi-a lipsit ieri, 01.10.2007, de la SALONUL DE CARTE), m-a bucurat cu o nouă călătorie în lumea cărților cu acest excelent eseu "O floare rară (georgiană), printre poeții români: Zaira Samharadze, din care fragmentez cuvintele lui Cinghiz Aitmatov, unul dintre cei mai mari scriitori ai lumii (O ZI MAI LUNGĂ DECĂT VEACUL, ce cartel!) Cel care scria acum 30 de ani în LITERATURA GAZETA cu lacrimi de sânge că nepoții lui nu mai vorbesc în limba chirghiză, ci în cea a marelui imperiu sovietic: "Nu e cu puțință să duci cu tine patria, poți să duci numai dorul, căci dacă ai putea să cari patria în spate, ce pe un sac, e n-ar prețui nici două parale." Mulțumesc, dragul meu Titi Damian.

Un poet necunoscut mie, MARIUS STAN, ocupă cu justificată distincție pagina 5 Din care rețin Mar și Magdalena, o declarație de iubire, cea singură iubire care ne mântuie. Dar și această strofă care învoldurează gândul și purifică sufletul: "N-aveți teamă, le zice, n-aveți grije de nesfârșire/ Ceașurile vor bate în urmă mai clar, poate mai des/Cea care a trecut e abia ziua de mâine/Ziua de azi nici măcar n-a căpătat înțeles." Și gândul meu fugă la o cărtuție care m-a marcat cu 40 de ani în urmă AMINTIRI DESPRE VIITOR.

Despre TRISTEȚEA CUVĂNTULUI CA STARE DE GRAȚIE am vorbit de mult timp pentru cel care a publicat materialul, cu un profund regret că cel despre a cărui carte am scris nu a apucat să citească. El ar fi înțeles cel mai mult din ce am vrut eu să spun și în mod sigur chiar mai mult decât mine. Pe pag. 7 trei portrete, unul al lui Costel Bunoaica îmi transmite energia blândă a altui poet mare din urbea Sloboziei, care mi-a stat alături în orele petrecute la SALONUL DE CARTE, un poet dublat de un om cu o distincție aparte din care citez: "poate nepăsarea/cu umbra

prostitută pe gard/ poate sărutul pătat de atâtea strigare/ ori poate visul ca o dimineață distrată" (3), mă scutesc de orice comentariu în susținerea aprecierilor de mai sus.

Ion Cioranu, necunoscut mie, mă determină să zic: "câtă poezie, atâtea necunoaștere". Rețin La udă zilei, din care citez: "nimic mai insidios/să înlocuiești un adevăr/cu o frază din Hegel...", este să recunoaștem o maximă axiomatică.

Vasile Pană, tot necunoscut, cu un fragment de proză, care anunță un prozator cu condei unic și bine ascuțit. Un prozator de o originală reverberație contemporană, citez: episodul cu petrolul din fântână, cu bomboanele ca rest și monedă de schimb sunt nu doar veridice. Ele sunt texte din viața ce clocoțesc superb lângă noi.

Despre UMBRA NEȘTIUT EI am scris deja și voi trimite un material separat.

Titi Damian caută să iasă din Fag, dar tare mă tem că se va întoarce tot acolo.

Suplimentul l-am citi cu un sincer regret că nu am fost și eu acolo, eu cel care uită tot mai des, tot mai des și tot mai dureros cine-i a fost cel mai bun prieten-Vioara, despre care tocmai am scris o proză scurtă, MI S-A FURAT VIOARA.

REVISTA HELIS caută și găsește neîncetat noi colaboratori, cum este și distinsul domn Marian Ștefan, ale cărui articole ne bucură și ne completează golul din cultura personală, formată din motivele știute de toți cu beduri numeroase precum memoria calculatorului meu personal, din care a dispărut și ce scriesem despre Florin Ciocă, pe care îl voi citi și scrie în curând.

Ion Tilea ne trimite în trecut cu un consistent articol despre CONSERVATORISMLUL ROMÂNESC ȘI PROBLEMA INDEPENDENȚEI ÎN CONTEXTUL CRIZEI ORIENTALE, dar și în viitor. Cu promisiunea din paranteze (conținut în numărul viitor).

Încă un nume lipsă din dragostea mea pentru poezie-PETRUȚ PĂRVEȘCU. Scrierea cu majuscule e semnificativă. Poem nerminat e o demonstrație de poezie adevărată și mai ales dureros de sinceră, scrisă esențial: "fiți pregătiți/dragii mei/într-o zi poate-am să scriu poemul acesta/fiți pregătiți/vă previn de pe-acum/nici un scut deasupra momentelor/din când în când/doar o mână albă în florind deasupra..." Pe mormântul lui Esenin zilnic grămăzi de flori proaspete.

Iată, domnule Gheorghe Dobre, Redactor Șef, cu ce vă ocupați, și de ce alergați necontenit de la o lună la alta ca poezia și gândul cel bun, în cămea și osul trupului numit cuvânt, să apară, să fie citit, să fie admirat și înjurat deopotrivă. Să nu avem iluzii. Să fim conștienți că verbul a mării de la interjecția cunoscută e încă o realitate. Cei care apar des șaupea des se bucură. Cei care nu au loc, indiferent din ce motive, mărire, dar ne vom aminti un uzat proverb: "Căinți latră usul trece".

Pagina de istorie despre județul Ialomița ne mai pune un rând la cultura noastră neenciclopedică. Cristina Radu face o demonstrație cum și de ce poți iubi o carte dar și un profesor-scriitor. Codrin cel Mare să mai aștepte, iar Valentina Mihaela Ghinea să mai scrie, 2 este un poem micro-esu, care ar putea deveni chiar o carte.

Am citit și scris în ordinea publicării autorilor în revistă. Florin Ciocă, celd la pag. 14, cu ÎNTĂLNIREA ȘI MORTII NOȘTRI, poate sta oriunde pe primele pagini. Vasiliță nu e doar o schiță de personaj, e chiar un om, zugrăvit cu deosebit talent de acest fost călător pe mările și oceanele lumii.

Imaginea calului de lângă o apă mare este chemare în trecut, m-am dus lângă Piciu, alul meu personaj din Casa din vis.

Iată o alergare pe câmpia Helisului călare pe Piciu, cu opriri în atâtea oaze cu verdețea într-o noapte când am stat lângă ea și am iubit-o. Revista noastră.

Dar și o lipsă, a unuia dintre prietenii mei, atât de la SALONUL DE CARTE cât și din revistă, Anghel Madhedon Pișcu, căruia îi datorez mult. Confirmarea mea în ipostaza de cocor. Întoarcerea Cocorului, în curs de apariție, i se datorează. Și Galeria în care apare ca personaj colocutor, de care am avut nevoie să duc la bun sfârșit textul cărții.

Închei cu un text dictat recent la telefon de Gheorghe Iova, căruia i-am scris o carte, ÎNTEMEIEREA TEXTULUI: "Eu, cel de azi, am fost purtat peste tenebre de cocor. Lui nu-i a fost rușine să ia un șarpe drept dragon." LI HE, 790/816, text scris la vârsta de șapte ani în poezia TRECE RĂDVANUL.

Iar eu închei prietelui meu printre cuvintele Helisului, îmbogățit cu nume noi, cu speranțe și cu bucuria că regele cuvintelor este cel SCRIS CU DRAGOSTE.

PRIVINDU-NE ÎN OCHI... PRIN EUROPA

Moto: „A avea – ce mizerie,
A fi – ce nefericire!”

(Nichita Stănescu)

Cred că românul are vocația călătoriei. Că nu a avut posibilitatea s-o facă atunci când și cum ar fi vrut-o, asta e altă poveste. Acum, slavă Domnului, vânzolește țara și lumea de la Est la Vest, de la Sud la Nord, fără prea mari restricții – în afară, desigur, de bani. Călătorește cum poate și cu ce poate: cu mașina personală, cu autocarul, cu microbuzul, cu trenul, cu bicicleta, cu avionul, chiar și cu elicopterul. Cine-l mână încoace și în colo, nu-i greu de aflat: fie interesul, fie afacerile, fie un fel de snobism sau, pur și simplu, să-și câștige existența. Călătorește însă și din plăcerea de a vedea lumea. Vrea să vadă ceea ce n-a văzut, dar de care a auzit; vrea să mănânce ceea ce n-a mâncat, de care îi e poftă; vrea să găsească ceea ce n-a găsit, dar de care îi este drag; vrea să-și confrunte imaginația cu realitatea de a vedea lucrurile așa cum sunt.

Între mulții români mânați de plăcerea (costisitoare!) de a călători mă număr și eu, și asta o fac de mai bine de 30 de ani. Micrăbul călătoriei cred că l-am „împrumutat”, de la o fostă profesoară, italiancă de origine. Venea uneori în locul soțului la oră și, nefiind în specialitate, ne povestea... iar imaginația mea se înfierbânta. Cum ieșea din clasă, visul meu se destrăma. „Cine știe dacă voi reuși vreodată... banii...!”, oftam văzându-mi liniștit de ale mele.

Și totuși, ceea ce era să se întâmple, s-a întâmplat, adică mă număr și eu printre cei care „vânzolesc” țara și lumea. Călătorec de prin anii 80, dar mărturisesc că am fost un egoist, ținând doar pentru mine și apropiații mei experiența. Ideea să scriu despre ce-am văzut, mi-a venit doar după ce, în vara aceasta, cineva m-a întrebat: „Pe unde ai mai fost?”, „La Paris...”, i-am răspuns eu aproape indiferent. Atunci mi-am dat seama, că la plecare, deși mai fusem spre Occident, îmi propusesem să văd Europa, altfel, cu ochii deschiși, adică ai unui român care să nu stea oțată ziua cu gura căscată spre fel și fel de minunății, exclamând „Mă, aști ai, ai dracul ui mai sunteți!” sau „Vai de noi, ce în urmă mai suntem!”. Mi-am mai propus ca, la întoarcerea în țară, s-o privesc cu ochii străinului care intră pentru prima dată pe la Nădlac. Voi am să văd „cum sunt ei”, vis-à-vis de „cum suntem noi”, adică să urmăresc (mai ales!) elemente ce țin de civilizația străzii. Și am găsit, căutând nu minunăția, ci „banalul”.

Să vă povestesc...

Mă aflu într-o duminică după amiază într-un parc liniștit din Berlin, unde mă plimbăm împreună cu soția admirând nu numai un frumos apus de soare, ci mai ales o fântână arteziană care-și trimitea șuvoaiele spre înaltul cerului, într-un spectaculos joc de balerine. Umăream fascinați mișcările „darsatoarelor” în ritmul unei simfonii de Beethoven care ieșea parăcă discret, de sub toți copacii din jur, într-un ritm cât mai alert sau mai lent, când mai tare, când mai încet, ținând companie șuvoaielor care se ridicau, se coborau sau se înclinau într-o parte și în alta dirijate de o imensă mână nevăzută. La un moment dat, pe

Titi Damian,

Liceul Teoretic „Grigore Moisil”, Urziceni

(continuare în pagina 14)

PRIVINDU-NE ÎN OCHI... PRIN EUROPA

(urmăre din pag. 13)

lângă banca noastră a trecut o bonă împingând ușor un cărucior cu un fel de platformă de pe care au coborât câțiva copilași, fetițe și băieți, cam de trei-patru anișori. Desigur că, odată coborâți, s-au îndreptat direct spre marginea baziului și făceau cam ce fac toți copiii din lume în astfel de situații: se stropeau, se îndepărtau, se apropiau, se înveseleau. Bona nu dădea semne să se enerveze sau să se supere, după cum ne-am fi așteptat, lăsându-i în voia lor. După vreo jumătate de oră de zbuguială, își ia platforma, îi strigă și pornește, iar copiii se grăbeau s-o ajungă din urmă. Am rămas mirați când, la un moment dat, femeia a scos o coală de hârtie din poșetă și a început s-o rupă în mici bucățele, aruncându-le împrejur. Ce le-o fi spus pe limba ei, nu știu, dar îi văd și acum pe micuți că încep, meticulos și conștiincioși, să adune fluturașii de pe jos și să-i ducă spre un coș din apropiere. Încă, unul mai dolofan, n-avea prea mult „curaj” să se plece, îi venea cam greu, dar nici buna nu-l slăbea din ochi, îndemnându-l pe limba ei. Și-au făcut treaba și au dispărut pe una dintre aleile parcului...

„Mai ți-aduci aminte de întâmplarea asemănătoare din metroul din Moscova?” am auzit-o pe soția mea. Firește că-mi aduceam aminte. Fuseserăm cazați la un hotel din afara orașului și trebuia să ajungem cu metroul. În paranteză, fie spus, ori cui călătorește cu metroul din Moscova, sigur că îi este dor de el. Artă monumentală în toată regula! Era seara, destul de târziu. Lume puțină în compartiment. În dreapta noastră, doi tineri, o fată și un băiat cam de șaisprezece - șaptesprezece ani, iar pe bancheta din fața lor doi bătrâni - soț și soție - bănuiam noi. Tinerii au șoptit ce și-au șoptit, se sărutau discret, oarecum rușinați, iar noi ne făcăm că nu-i vedem. Au tot frunzărit o revistă și, când să se ridice, au mototolit-o, anunțând „cocoloșul” sub banchetă. În momentul acela, bătrânii, pur și simplu, au luat foc și-i dondăneau pe limba lor cu glasuri ridicate, arătând cu degetul sub banchetă. Se uitau și la noi, neștiind că suntem străini, de parcă ar fi vrut să ne ceară sprijinul, din priviri. Tinerii, n-au avut încotro; de gura lor, de rușine, au pus „cocoloșul” la coș. Au trecut pe lângă noi cu capetele plecate, cu obraji arzându-le de rușii ce erau. Liniștea s-a așternut apoi peste tot vagonul. N-am comentat, doar am oftat, ca și la Berlin, mai târziu...

Ieri dimineață, o știre citită într-un ziar de-al nostru m-a făcut să-mi aduc aminte și să pun cap la cap cele două întâmplări la care fusesem martor, având între ele distanța de 20 de ani și de mai bine de 4000 de km. Cel mai aglomerat și cel mai curat oraș din lume, Tokyo, renunță la coșurile de gunoi. Argumentul era, pentru mine, năucitor. N-aveau ce face cu ele...

N.B. O statistică națională este extrem de alarmantă. Mai bine de două milioane de români au plecat temporar sau definitiv din țară, mulți cu familiile cu tot. Să fie doar dorința de a câștiga un ban mai repede? Încep să mă îndoiesc, întrucât și în România este căutată și plătită din ce în ce mai bine forța de muncă. Nu cumva românul mai alergic și după un dram de liniște și de civilizație, necesare în scurtă sa viață? O propoziție a unui grec de acum vreo două mii de ani, Babrios, mi-a dat răspunsul: „Casele și orașele devin pustii când cei care le conduc fac prost această treabă.”

SATUL PITEȘTEANU FILE DE MONOGRAFIE (I)

Odinioară așezat aproape de malul stâng al râului la lomița, apoi strămutat la est de Balaciu, astăzi inclus la acest din urmă sat, Piteșteanu sau Pitișteanu este amintit astăzi doar în legătură cu Mănăstirea *Adormirea Maicii*, întemeiată în jurul fostei sale biserici. Un sat dispărut (doar parohia Piteșteanu mai există oficial), dar cu o istorie frumoasă, legată de boierii întemeietori și de o ctitorie a lor.

Balaciu apare atestat prima dată la 15 iunie 1593, într-un hrisov al voievodului Alexandru cel Rău, care întărea Mănăstirii Colentina moșiile Curățesti, Cornățeni și Bălaci, cumpărate mai devreme de fostul mare logofăt Dan Danilovici și dăruite mănăstirii amintite¹. Voievodul Radu Mihnea întărea și el, la 17 aprilie 1613 moșia Balaciu aceleiași mănăstiri², alte cărți domnești din secolul al XVII-lea confirmând donația amintită. Un hrisov al voievodului Constantin Brâncoveanu, datat 27 aprilie 1697, amintea prima dată moșiile „din lungul lalomitei, ce se cheamă Balaciu de Sus și Balaciu de Jos”³. Numite după cum erau așezate față de râul la lomița, cele două trupuri ale moșiei Balaciului aveau să fie sub diverse stăpâniri boierești, învecinându-se dincoace de râu cu moșiile mănăstirilor Sfântul Gheorghe Nou din București și Căldărușani, iar dincolo de râu, cu moșiile moșnenilor din Crăsani și Rași, precum și cu moșia Cervenia (Copuzu) a Mănăstirii Căldărușani.

Către anul 1800, în părțile Balaciului au devenit proprietari boierii Piteșteanu, originari din părțile Argeșului, după cum îi arată și numele neamului lor. Trupul de moșie Balaciu de Jos, așezat între drumul de poștă care lega Urzicele de Slobozia și albia râului lalomita, avea să fie numit la început Odaia Piteșteanului. Cu privire la începuturile bisericicii din Piteșteanu, un memoriu întocmit în anul 1929 de către protosinghelul Epifanie Crăciun, primul stareț al Mănăstirii Balaciu, menționa că, s-a clădit acum 200 de ani de foștii proprietari din acea localitate - Piteșteanu - răzeși din timpurile vechi⁴, arătându-se așadar că satul exista dinaintea anului 1750.

Boierii au amintit întemeierea pe moșia lor adăposturi pentru vite, așa-numitele „coșare” sau „odăi”⁵, care aveau să constituie nucleul viitorului sat. Cu numele arătând, pe de o parte, modul de întemeiere, iar pe de altă parte, familia primordială întemeietoare, Odaia Piteșteanului sau Odaia Pitișteanului a fost în secolul al XIX-lea o așezare în primul rând de creșcători de animale, apoi de agricultori, clăcași. Satul apare menționat prima dată pe „Harta județului lalomita 1827”, ca învecinat cu Fundu Crăsani și Sărățeni, satul Balaciu propriu-zis nefiind demintit. Harta rusă din 1835, ridicată din teren în anii 1828-1829 a ratat satul Odaia Piteșteanului cu 25 de gospodării și biserică, învecinat la vest cu Fundu Crăsani, la est cu Sărățeni, iar la sud, dincolo de râu, cu satele Vadu Petros, Crăsani (Torcătura) și Rași; Balaciu propriu-zis iarși nu apare și nici Copuzu⁶. În anul 1831 „Extractul de suma plugurilor și muncitorilor locuitori prin sate sub răspunderea de capitație”, publicat în „Analele parlamentare” și soțit primul tablou complet al așezărilor lalomite, amintește satul „Odaia Piteșteni” din plasa Câmpului, învecinat cu satele Fundu Crăsani, Sărățeni, Vadu Petros, Crăsani de Sus, Crăsani de Jos și Rași; iar și Balaciu propriu-zis nu apare menționat⁷. Harta „Districtul lalomita” (1864) a maiorului Dimitrie Pappazoglu, inspirată în bună parte din edițiile hărții ruse, localizează corect „Odaia”, cu 38 de locuitori, dar îi spune și „Protop”, confundându-l cu Odaia Protopopolului, a șezată de fapt la sud de râu, aproape de Săpunari și Lehliu.

Odată cu prima organizare comunală a țării, în anul 1864 s-a constituit comuna rurală Balaciu de Sus, cuprinzând satele Balaciu de Sus (Balaciu propriu-zis) și Balaciu de Jos, fostul sat Odaia Piteșteanului, numit încă, popular, Piteșteanu sau Pitișteanu. În anul 1872, comuna Balaciu de Sus cuprindea satul omonim, Balaciu de Jos, Sărățeni și Fundu Crăsani. În anul 1892, comuna Balaciu cuprindea satul Balaciu de Sus și cătunul Balaciu de Jos și a parțenie de plasa Câmpului, cu reședința la Urziceni. După o nouă aranjare a județului, în anul 1896, comuna Balaciu a fost inclusă la plasa Balta-lalomita și cuprindea satul Balaciu și cătunele Balaciu de Jos și Crantșoș, ulumul în plin câmp, la nord de Balaciu. Din anul 1901, comuna a trecut la plasa Lehliu, iar în anul 1904 a devenit reședință a plășii Balaciu, care mai cuprindea șapte comune, de la Malu până la Căzânești. În anul 1905, comuna era inclusă la plasa Armășești și avea două sate, Balaciu de Sus (Balaciu) și Balaciu de Jos (Piteșteanu)⁹.

Evoluția istorică a satului numit Odaia Piteșteanului, apoi Balaciu de Jos, apoi Piteșteanu sau Pitișteanu, a fost legată de la începuturile sale și până către anul 1900 de boierii Piteșteanu, ca proprietari ai moșiei, întemeietori primordiali ai satului și ctitori ai bisericii parohiale. În primele decenii ale secolului al XIX-lea, moșia Piteșteanu aparținea lui Neacșu Piteșteanu și soției sale, Ecaterina, ctitori ai bisericii parohiale *Adormirea Maicii Domnului*, între anii 1821-1841¹⁰. Fii acestora, Matache și Constantin, au fost dregători ai județului, primul având rangurile de conțest, pitar (în 1850), apoi serdar (în 1856)¹¹. Constantin a avut rangurile de pitar (în 1842), serdar (în 1850) și paharnic (în 1856)¹² și a deținut funcțiile de subcărmător al plășii Câmpului (în 1852) și ocărmitor (pre fact) al județului lalomita, în anul 1858¹³. Soția sa, Maria, a refăcut în anul 1869, după moartea soțului său, biserica de moșia Piteștenilor¹⁴. Boierii Piteșteanu aveau să îngrijească de ctitoria lor mai multe decenii, înzestrându-o și cu numeroase odore și cărți de cult, intrate apoi, firese, în patrimoniul Mănăstirii Piteșteanu sau Balaciu. Între acestea, se remarcă *Trioșul* (1731), *Minei* (1776), *Penticostar* (1789), *Cazanice* (1780), *Evangelhie* (1810)¹⁵ ș.a.

După moartea lui Constantin Piteșteanu, moșia Piteșteanu sau Balaciu de Jos a trecut în proprietatea urmașilor săi, care au înstrăinat o parte din „trupurile” moștenite. În anul 1905, la Balaciu de Jos aveau moșie: Alexandrina Piteșteanu, 940 ha teren arabil; Nicu Bratu, 920 ha teren arabil și 20 ha islaz; Maria Grădișteanu, 1460 ha teren arabil, 18 ha islaz și 63 ha pădure; Luca D. Zissu, 110 ha teren arabil.

Prof. Drd. ȘTEFAN GRIGORESCU

NOTE

1. In - Radu Mircea, *Catalogul documentelor Țării Românești. 1300-1600*. Secția Istorică de la Arhivele Statului din București, Cartea Românească, 1947, p. 239, doc. 1662.
2. *Catalogul documentelor Țării Românești din arhivele statului. Vol. III (1601-1620)*. Arhivele Naționale ale României, București, 1974, p. 269.
3. Iancu Filitti, *Arhiva George Gr. Cantacuzino*. Institutul de Arte Grafice Carol Goth, S-sor I. St. Rasidescu București, 1919, p. 40.
4. Arh. Măn. Balaciu, *Dosar cuprinzând actele privitor la administrarea averii mobile și imobile și produsele lor, a mănăstirii pe anii: 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1935, 1936, 1937, anul 1938*, fila 22.
5. Constantin C. Giurescu, *Principalele Române la începutul secolului XIX*. Editura Științifică, București, 1957, pp. 237.
6. Constantin C. Giurescu, *op.cit.*, pp. 237-239.
7. Aureliu V. Ursescu, *Anuarul județului lalomita pe 1906*. Tipografia Constantin R. Șeicărescu, Căzănești, 1906, p. 22.
8. Maior D. Pappazoglu, *Atlasul Geografic al României*. D.J.A.N. lalomita, Fond Colecția de hărți nr. 1/1863/1865, harta 10. Poziția arată clar că este vorba de Odaia Piteșteanului.
9. Aureliu V. Ursescu, *Anuarul*, pp. 23-29 și 31.
10. *Catagrafia oficială de toți boierii Țării Românești la 1829* menționează, între boierii din județul lalomita, pe „Nișul Piteșteanu, n. Pitești 65 ani, duceora arie, șade în satul Odașea, plasa Slobozia, stare bună”, poate că acesta era Neacșu, ctitorul bisericii. Vezi Iancu Filitti, *Catagrafia oficială de toți boierii Țării Românești la 1829* București, 1929, p. 30.
11. Paul Cernovodeanu, Irina Gavriță, *Arhondologiile Țării Românești de la 1837*. Muzeul Băilei, Editura Istros, Brăila, 2002, p. 139.
12. Paul Cernovodeanu, Irina Gavriță, *op.cit.*, p. 138.
13. Dr. Samaritan Gh. Pompei, *Istoria orașului Călărași (lalomita) de la origine până la anul 1852*. Institutul de Arte Grafice E. Marvan București, 1931, p. 221.
14. Despre ctitoria Piteștenilor, vezi pe larg la Ștefan Grigorescu, *Istoria Mănăstirii Balaciu*. Editura Episcopiei Sloboziei și Călărașilor, Slobozia, 2007 (sub tipar).
15. Arh. Măn. Balaciu, *Dosar nr. 4 bis, cuprinzând clasificarea și catalogarea tunurilor motile și imobile la data de [31 oct. 1969]*, f. 2.

Partea de nord-vest a județului lalomita (cu satul Odaia Piteșteanului în colțul din dreapta, jos) pe Harta rusă din 1835

Drumuri prin Vaterland, țara minunilor (III)

Drumul prin aeroportul vienez nu se mai isprăvește, zeci și zeci de magazine tentante te atrag în interiorul supraabundent să-ți golească buzunarele, contul din bancă, vreau să spun, dar, spre stupoarea mea de băiat acomodat cu sărăcia lustruită a comerțului mioritic, nimeni nu le calcă pragul din habar n-am ce motive teribile. Librăriile sunt încărcate, tomuri voluminoase, umflate, împachetate în cele mai colorate coperte abia așteaptă să-ți sară în brațe la niște prețuri, cred eu, penibile, de câțiva euro. Grupuri vesele de stewardese blonde, înalte, mușchiuloase ca niște fete antrenate cu halterele merg în mare viteză, se salută gălăgios cu alte mici stoluri în aceeași uniformă, ori trec nepăsătoare dacă îmbracă mîntea diferă, bineînțeles, unele sunt colegele de linie aeriană, celelalte sunt concurența, dar toate la un loc alcătuiesc o paradă a modei cu veșminte pe cât de pitorești pe atât de elegante. Cu ochii după bucuria viitoarelor zburătoare prin avioane, posesoare a unor picioare baudelairene, cu șolduri de aceeași calitate, cu niște sâni dresați să impresioneze imaginația călătorilor la drum lung, m-am pomenit în fața minunii: iată poarta de îmbarcare spre Hamburg! Îi căutam numărul de nu știam câtă vreme, pentru că litera i-o găsisem încă de la debarcarea din avionul de București și o urmărisem cu tenacitate. Cât timp trecuse de când rătăceam pe cel dintâi drum spre Vaterland? Nu aveam ceas să verific, însă, dacă mă gândeam cu temeinicie, „Vater” însemnând inclusiv Tatăl Ceresc, așadar mă aflam în Țara lui Dumnezeu, unde numai neisprăviții se rătăceau.

Îmbărbătat de această idee salvatoare, în fața porții de îmbarcare, dincolo de lățimea holului, își deschidea gura o încăpere unașă, cât să înghiță câteva duzini de strunguri în întrecere proletară, plus o mie de textileste fruntașe, cu panourile de onoare cu tot. Ce să se găsească într-o astfel de cavernă nemțească, având în vedere că peștera lui Ali Baba își îngroapă dimensiunile numai într-o poveste arabă de păcălit copii? Atras de miraj, am făcut în grabă viteza pașii salvatori, să nu mă izbească năvala grupată a stewardeselor. Interiorul m-a devorat în modul cel mai subit cu putință. Uluit, mi-am pierdut mințile, a trebuit să închid ochii, să număr până la 33, vârsta lui Iisus, Salvatorul lumii, și să-i deschid înfricoșat, puțin câte puțin, să nu orbesc precum Homer dinaintea Troiei, pe care nu a văzut-o însă a descris-o cu exactitate de lentilă microcosmică...

În fața mea, aurie, ca un lingou în mâinile hoțului, se lăfia o cutie cu fotografia

bătrânicioasă a unui cap mic sub un fel de bască mare, de la urechi până în mijlocul bărbiei năpădindu-l niște favoriți cu lațele zburlite... Ali Baba poartă cu faloșenie turban, nu-și batjocorește importanta căpățână cu o beretă păgână, de ocnaș.

El era, Richard Wagner!

M-am îngrozit! Sunt superstițios. Când plec de acasă, întâi mă gândesc, abia pe urmă îndrăznesc să fac primul pas cu dreptul, nu înainte de a pândi pisica neagră a babei și găleata goală a vecinei, pentru că toți avem prin împrejurimile pustiei de inimi un diavol ascuns într-o felină și o Maria Magdalena cu mersul ațățător la pierzanie. Mă întrebam retoric, dar numai în monolog interior, să nu mă audă cineva și să priceapă anapoda, dacă tot voi pune talpa pe țara lui Goethe, oriunde altundeva decât prin Weimar, pe cine voi întâlni întâi și întâi, pe cineva cu nume propriu, în afară de Brunhilde cu rochie și ciorapi roșcați în loc de coif cu două coarne de taur sălbatic, pe creștet cu ocoamă cumplită, creață, ca o tufă de mărăcini...

Și uite peste ce namilă de nume propriu mă lovesc! Exact Richard Wagner, cu litere îmbârligate, nici decum gotice, ci latinești, pe o cutie de carton conținându-i opera în întregime, Der Fliegende Holländer, Tannhauser, Lohengrin, Die Meistersinger von Nürnberg, Der Ring des Nibelungen, Parsifal... Până aici mi-a fost, băiete, ia-ți rămas bun de la valsurile fiului și tatălui, uită-l pe Ion Albeșteanu lăutarul și pe Gheorghe Zamfir cu naiul între dinți, aici e Vaterland, unde legea o cântă Wotan, Siegfried și bagheta vrăjitorului din Bayreuth... Ieri mărșăluia uniforma lui Adolf sub miile de torțe aprinse în nopțile de la Nürnberg, azi o să-ți fiarbă în urechi furtunile Mării Nordului din „Olandezul zburător” și trompetele „Der Sangerkrieg auf der Wartburg”... Vaterland ai căutat, Richard Wagner ai găsit și să-ți fie de bine, n-are Die Bundesrepublik Deutschland tromboane și corni câți încap într-o orchestră, despre care însuși maestrul ei spunea „Eu cânt în totdeauna fortissimo. Pe toate coardele sufletului meu”. Cred că am înțeles perfect, fortissimo pentru el, înspăimântător de frumos pentru urechile și spiritul meu, dar în primul rând înspăimântător... Unde ești Doamne Dumnezeule să mă salvezi, unde ești Mozart să-mi sari în ajutor, fii bun, fii îndurător și scapă-mă! Există un Dumnezeu în lumea aceasta mare, mi-o dovedește Buddha, Moise l-a întâlnit în flăcările Muntelui Sinai, Iisus i-a încredințat sufletul pe cruce, Mozart l-a întâlnit în fiecare simfonie, serenadă, sonată, uvertură, așa că toți m-au ascultat, iar fi gura

cu perucă a celui din urmă pomenit mi s-a arătat nu numai pe o cutie impunătoare, ci pe zeci și zeci de dreptunghiuiri străvezii, compact discuri într-un magazin bogat ca o

Șerban Codrin

comooară arăbească. Rătăcit printre acordurile mute, încuiate în mici le jucării geometrice, era să pierd avionul, noroc de vocea poruncitoare a unei crainice, care ne invita la controlul biletelor și bagajelor. Cu pasta de dinți într-o mână, cu lama de ras în cealaltă, dar cu amândouă ridicate, ca în lagăr, am trecut pragul spre sala de așteptare, ochi vigilenți urmărindu-mă cum îmi încheiam curea pantalonilor. Bin Laden din munții Afganistanului habar n-are de existența mea, nici nu-l interesează, dar eu sunt periculos, cine știe ce bombă devastatoare ascund în barba nerasă a fotografiei de pe pașaport. Teroristul arab poartă bidineaua rituală a religiei lui, eu am uitat să-mi-o bărbieresc înainte de a da ochii cu aparatul de fotografiat al poliției comunitare, așa că, probabil, îmi merit percheziția totală, dar nu face să-mi încep dăta mai aventura germanică uite așa, cu pantalonii căzuți în vine. Bărbații tac, doamnele se prefac că nu observă, își aanjează bluzele, sutienele, răsucite cu spatele spre mine, însă cu fața către toți ceilalți, ori invers. Strecurați prin sита vigilenței, suntem numai buni să ne ia în primire mașinaria companiei Lufthansa, un avion burtos ca un dovleac, unde noiu vom fi semințele aliniate și încetățărimate în două rânduri de fotolii adânci, unde, o dată îngropați, avem toate șansele să rămânem liniștiți, placizi, până la destinație. La ce se gândește fiecare? Nu zăresc nici un zâmbet, numai chipuri anonime, inexpressive, ca într-un muzeu ratat al figurilor de ceară. Lângă mine, în dreapta, se scufundă un japonez, chinez, corean, nu-mi dau seama, scoate un roman cu două revolvere tipărite pe copertă și începe să citească nepăsător la tot ce nu se întâmplă în jur. Cum o fi scăpat la percheziția corporală cu astfel de arme primejdioase? O întrebare fără răspuns. Să se străduiască Bin Laden, probabil cheia misterului se află prin buzunarele sale, de-o fi având vreunul.

Cum nimic nu se întâmplă în interior, numai liniște crispată, privesc pe fereastră, unde observ pista vieneză alergând în partea stângă a avionului și încet, încet pierzându-se în jos, tot mai în jos, până se pierde într-un câmp de iarbă îndepărtat. De geamul mic, pătrat, cu perdeluță și șuruburi vopsite, încep să se izbească fără zgomot niște aburi lăptoși, desprinși dintr-un nor întunecos de alb.

(continuare în numărul viitor)

29 septembrie 2007

**Urziceni
Cenaclul
„Dor fără sațiu“
- 30 de ani -**

Titi Ioniță, Gheorghe Dobre, Alexandru Bulandra

Grigore Spermezan, Marius Stan, Mihai Ghinea, Stavăr Ilie

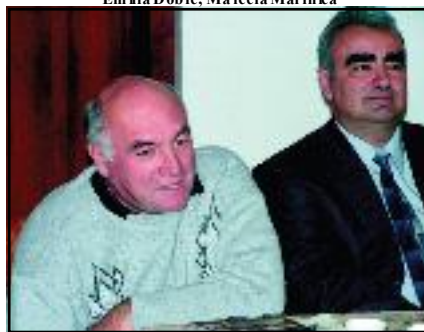
Emilia Dobre, Marcela Marinică

Emilia Dobre, Teodor Cristea, Șerban Codrin, Ion Văduva

Viitorul..

Grigore Spermezan, Marius Stan

Constantin Sava

Adrian Bucurescu, Nicolae Stan, Alexandru Stan, Emilia Dobre, Gh. Dobre, Alexandru Bulandra, Titi Ioniță, Jan Cheptea

HELIUS

ADMINISTRAȚIA

Tiparul executat la **SC „Tigris Com” SRL**
Slobozia – Ialomița; Cod. 84 00, str. Ianache, Lot 2
Tel: 0243 234480; 0744 356 593, E-MAIL: tigris@tigris.kfnet.ro

Revista poate fi procurată din rețeaua CARTEXIM, de la sediul
redacției și de la Biblioteca Municipală Urziceni

Parteneri: Muzeul Județean Ialomița, Biblioteca Județeană Ialomița „Ștefan Bănulescu”,
Muzeul Național al Agriculturii, Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea”,
Centrul Creației Populare Ialomița, Consiliul Județean Ialomița

Revista poate fi citită pe internet la adresa: www.ziarulialomita.ro/helis/index.html
Comunitatea Helis, forum de discuții: istorie.myforum.ro

Sponsori: CONMET Slobozia, TRANSMIM Slobozia, STRUCTURAL CONS Slobozia, CONTE
Slobozia, SONTEC Slobozia

E-mail:
gigizap2002@yahoo.com
SLOBOZIA,
Str. Matei Basarab, Nr.26
Centrul Cultural „Ionel Perlea” Et.1
CONT: RO
92CECIL0143 ROL 00000 02
Suc. CEC Slobozia

REDAȚIA

REDACTOR ȘEF - Gheorghe DOBRE

CRITICĂ - Anghel PAPACIOC

PROZĂ - Titi DAMIAN

POEZIE, TEATRU - Șerban CODRIN

ESEU, TRADUCERI - Oliviu VLĂDULESCU

FILOZOFIE - Nicolae STAN, Alexandru BULANDRA

ISTORIE, ARHEOLOGIE - Florin VLAD

ARTĂ - Ana-Amelia DINCĂ

MUZICĂ - Nicolae ROTARU

ETNOGRAFIE, TRADIȚII POPULARE - Răzvan

CIUCĂ, Cristi OBREJAN

EVENIMENT CULTURAL - Nicolae TACHE,

Doina ROȘCA

INTERVIU, REPORTAJ - IonALECU

Biblioteca Județeană „Ștefan Bănuțescu“ Ialomița SALONUL ANUAL DE CARTE - octombrie 2007

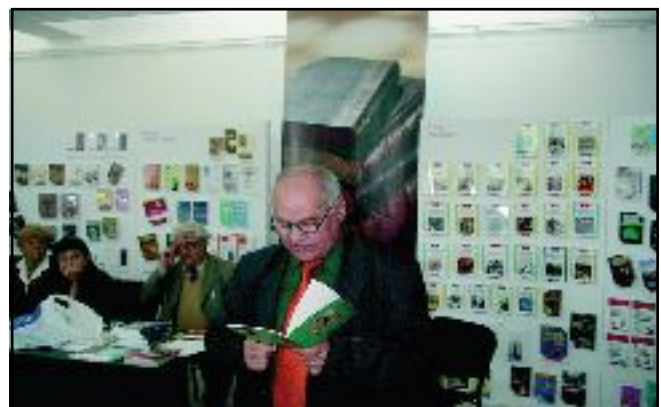

George Pruteanu

Crina Bocșan, Passionaria Stoicescu, Gheorghe Zarafu, Mihaela Racovițeanu, Aurel Anghel

Alexandru Mironov, Ion Hobana

Mircea Dinescu

Dan Sociu, Cosmin Perța

Tia Șerbănescu, George Genoiu

Aurora Luceanu, Alice Năstase, Angelica Nicola u

1 octombrie 2007, ora 14.00
DESCHIDERA OFICIALĂ

- Întâlnire cu scriitorii ial omițeni
- Ziua Editurii or Ialomitene

4 octombrie 2007, ora 11.00
Ziua Editurii CORINT

- Invitați:
- Octavian MANDRUT - autor atlase și manuale de Geografie
 - Cristina JULEA - reprezentant editura

5 octombrie 2007, ora 11.00
Doar o vorba sa-ti mai spun...
Cultura, carte, internet

- Invitat:
- George PRUTEANU – scriitor, critic literar, traducator

10 octombrie 2007, ora 11.00
Cititor si Scriitor
Ziua cărții pentru copii

- Invitați:
- Passioraria STOICESCU - scriitor
 - Cîrîna BOCȘAN - scriitor
 - Gheorghe ZARAFU – scriitor
 - Aurel Anghel - scriitor

12 octombrie 2007, ora 11.00
Cartea SF, cartea pentru adolescenti

- Invitați:
- Alexandru MIRONOV - prozator
 - Ion HOBANA – prozator

16 octombrie 2007, ora 11.00
Generatia a 2000 se prezinta

- Invitati:
- Dan SOCIU - poet
 - Cosmin PERTA – prozator

19 octombrie 2007, ora 11.00

Femeia din fotografie - Doi pentru un tango

- Invitați:
- Tia SERBANESCU – scriitor, jurnalist
 - George GENOIU – dramaturg, critic teatral, editor

22 octombrie 2007, ora 11.00
Ziua Editurii RAO

- Invitati:
- Virgil MAGUREANU – scriitor
 - Ili es CAMPEANU – red. sef editura
 - Diana FRANDES - reprezentant editura

23 octombrie 2007, ora 14.00
Poezii si pamflete

- Invitat:
- Mircea DINESCU – poet, jurnalist

25 octombrie 2007, ora 14.00
Ziua Editurii EIKON

- Invitați:
- Marius Vasileanu – Jurnalist
 - Valentin Ajder – Director editura

2 noiembrie 2007, ora 11.00
Dincolo de bine, dincoace de rau...
Ziua Editurii NEMIRA

- Invitati:
- Aurora LIICEANU – scriitor, jurnalist
 - Alice NASTASE – scriitor, jurnalist
 - Angelica NICOLAU – director editura

INCHIDERA SALONULUI

- Lansare „Slobozia, contributi monografice”, autor George STOIAN
- Acordarea premiilor Concursului International „Arte e Cultura” ed. a XI-a, 2007, Castel San Giorgio, Italia

Foto: Georgethe Dobre